ՀՈԼՈՐԴ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 1,027 Կ. ՊՈԼԻՍ, ՈՒՐԲԱԹ, 1900, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 25—9 ՄԱՐՏ 8 ՀԻՎՆՍ: 1317 25 ՇԻՒՔԱԹ 1315 Գ. ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 1,027

20 ՓԱՐԱ

Բիւզանդիոն

20 ՓԱՐԱ

ՀԱՑԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԲԻԶԱՆԴ ՓԷՋԵԱՆ

PUZANTION

Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire

Directeur - Propriétaire

PUZANT KÉTCHIAN

Bab-Ali Djaddassi, No. 23 _ 25.

CONSTANTINOPLE

«بوزانتيون»

ارمنجه يومى وسياسى وتجارتى وادبى غزته سيدر صاحبيله صاحب امتيازى

بوزانت كچيان

مطبعه سى باب عالى جاده سنده خانى يابيلان نمره لى عمارت ده مسطور دائره ده مسئول مدير در

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ Կ'ԱՌՆԱՑ

Լօրտ Ռոզբերի յաղթութիւնն և Լէտսմիթի ազատումն սպառուածէն չա՛տ աւելի խանդավառութեամբ ողջունուեցան Անգլիոյ մէջ։ Այսքա՛ն ցնծութիւն...։ Ուրեմն, ո՛րքան հոգ կը պառաւեր Թրանսվալի Պառերազմը։ Մի՞ պարզ յաղթութեան ուրախութիւնը չկրնար երբեք յաղթել Պօէրներուն։ Այն երեք երկիրներուն մէջ ալ, ծանրախոհ կարծուած քաղաքագէտներ և հմուտ ենթադրուած գինուորականները լրջօրէն կարծիք կ'յայտնէին թէ Պօէրներն անոնուաճելի են։ Ցաւուկ գոհունակութեամբ մը կ'յիշէին Պիզմարք իշխանին գուշակութիւնը թէ «Աւիրիկէ Մեծին Բրիտանիոյ գերեզմանը» պիտի ըլլայ։—Ձիչտ ա՛յն պահուն երբ Անգլիացիք հոն նոր Հնդկաստան մը կազմակերպելու հսկայական ձեռնարկութեան մէջ են։

Զօր. Քրոնեէի բանակատէրին վրայ գիւղերային վերջին յարձակումը, խոր լռութեան մէջ, հանատացիները էին որ կատարեցին, ինչպէս արդէն պատմեցինք։ Անոնք էին որ անգլիացի ռահվիրայ կամ ամրաշէն ապահովուն օգնութեամբ, մէկ կողմէ հողը փորելով և մէջը պատսպարուելով, միւս կողմէ գետնին վրայ սողսկելով, խորունկ լռութեան մէջ կ'մօտենային թշնամի գիծերուն, երբ անգլ. սպաները ձեռքի չօշափուելով միայն կռւային հրամանները։ Իրաւ, Սկոտտի լեռնականք ալ հանատացիներուն կ'հետեւէին և անոնց կ'օգնէին, բայց հանատացիները էին առաջնէն գացողները, և մինչեւ 80 (ութսո՛ւն) եարտա տեղ մօտեցող պօէր խրամներուն, երբ Պօէրք իմացան, բուռն կրակ մը սկսան, և վերջին ջարդ մը տուին Անգլիացիներուն։ Բայց երբ Քրոնեէ տեսաւ որ Անգլիացիք մինչեւ հոն եւ՛ւէր էկե՛ւ վարկեաններուն մէջ որ յարձակումով առնէին վերջին պատնէշները ալ պարզուց սպիտակ դրօշը։—Ահա՛ այս պարզ դէպք, անգլիական մեծ յաղթութեան մը չհամեմատիր հանատացիներուն առաջնորդութեամբը և անոնց արիւնովը, ահագին արձագանգ գտաւ թէ՛ թէմիս գետին ափերուն վրայ։ Անգլիացիք և հանատացիք վայրկեանապէս զգացին թէ Պօէրներուն վրայ տարուած բրիտանեան այս առաջին մեծ յաղթութիւն արեան և երկաթի նոր կապ մը ձեւացուցած է Մայր—Հայրենիքին և անկէ անջատուիլ եւ ինքնագլուխ ըլլալ կամ Միացեալ Նահանգներուն հետ միանալ խորհող Քանատայի միջեւ։ Նմանապէս, Աւստրալիացիք մէկէ աւելի ծանր և արիւնալի կռիւի մէջ անգլիացի զօրքերուն հետ ուս ուսի կռուեցան, և իրենց հարազատին կասկածէ տակ արիւնը խառնեցին Ալպիոնի զաւակաց «վասպոյր» արիւնին հետ։ «Հայրենասիրական տիեզերածաւալ Դաշնակցութեան», (կամ Բրիտանեան Տէրութեան ամէնէն հեռաւոր մասերուն քաղաքական, զինուորական, նաւային եւ առեւտրական սերտ կապակցութեան) գաղափարը, որուն ճարպիկ, ազդեցիկ խաղացողներն են գանազան կուսակցութենէ մարդիկ, Չեմպըլէն, Ռոզպէրի, Սէսիլ Բոաս, եւն., այնպիսի գործնական հաստատութիւն մը ստացաւ զոր տարիներով, դարերով կարգադրելիք քարտուղներ, արտասանուելիք ճառեր և գրուելիք à la Rudyard Kipling հայրենասէր-գաղթասէր քերթուածներ ու վէպեր կարող պիտի չըլլային յառաջ բերել։ Ահա ատո՛ր համար ուրախ է Անգլիա։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴՈՐՁԻ ՄԷՋ

Գերմանիոյ յաղթանակները գնեփական պատճէրն մը։—Իր ծովային վաճառականութեան աջակցութեան դերձցումը։—Այս երեւոյթին պատճառները։

15 - 20 տարիէ ի վեր, Եւրոպական ո՛չ մէկ ազգ այնքան արագօրէն յառաջդիմած է որքան Գերմանիա։ Հեռու չէ այն ժամանակն ուր արհամարհանօք կ'խօսուէր Բրուսիոյ վրայ, որուն միակ «ազգային ճարտարարուեստը պատերազմն է» կ'ըսուէր։ Ժամանակները փոխուած են հիմա։ Գերմանիա անչուշտ զինուորական մեծ տէրութիւն մ'է այսօր, բայց առաջին կարգի ճարտարագործ տէրութիւն մ'է նաև։ Իր առեւտրական յաղթանակները չատ տնտեսագէտ աւելի մեծ են քան իր միւս յաղթանակները։ Անիկայ մրցակից տէրութիւնները վանելու, հեռացնելու վրայ է այն դիրքերէն ուր անոնք հաստատուած էին գարերէ ի վեր, և իր ամէն տեսակ արտադրութեանց համար աշխարհի հրապարակները գրաւելու վրայ է խաղաղօրէն։ Այս կէտը կարեւոր է գիտնալ եթէ կ'ուզուի հասկնալ Եւրոպական հաւասարակշռութեան արդի ձեւափոխութիւնները։ 1872ին, այսինքն Փրանքֆըրտեան պատերազմին հետեւեալ օրը, Գերմանացիք Գերմաններէն չատ առաջ էին։ Օսար երկիրներու և գաղթականութեանց հետ Գերմանիայի վաճառականութեան ընդհանուր շարժումն 7 ու կէս միլիառ ֆր. էն աւելի էր այն տարի, մինչդ Գերմանիա այս թիւին դէմ 5 միլիառ 960 միլիոն մարքէն աւելի չէր կրնար հանել։ 1877ին, Գերմանիա գլեց անցաւ զնրանսա և անկէ փ՛որ հսկայի քայլերով առաջ կ'երթայ։ Այսօր 3 ½ միլիառ առեւտուրի մ'ունի Գերմանիա։ «Ձիչտ այն պահուն երբ Անգլիացիք հոն նոր Հնդկաստան մը կազմակերպելու հսկայական ձեռնարկութեան մէջ են։

Զօր. Քրոնեէի բանակատէրին վրայ գիւղերային վերջին յարձակումը, խոր լռութեան մէջ, հանատացիները էին որ կատարեցին, ինչպէս արդէն պատմեցինք։ Անոնք էին որ անգլիացի ռահվիրայ կամ ամրաշէն պահապանուն օգնութեամբ, մէկ կողմէ հողը փորելով և մէջը պատսպարուելով, միւս կողմէ գետնին վրայ սողսկելով, խորունկ լռութեան մէջ կ'մօտենային թշնամի գիծերուն, երբ անգլ. սպաները ձեռքի չօշափուելով միայն կռւային հրամանները։ Իրաւ, Սկոտտի լեռնականք ալ հանատացիներուն կ'հետեւէին և անոնց կ'օգնէին, բայց հանատացիները էին առաջնէն գացողները, և մինչեւ 80 (ութսո՛ւն) եարտա տեղ մօտեցող պօէր խրամներուն, երբ Պօէրք իմացան, բուռն կրակ մը սկսան, և վերջին ջարդ մը տուին Անգլիացիներուն։ Բայց երբ Քրոնեէ տեսաւ որ Անգլիացիք մինչեւ հոն եւ՛ւէր էկե՛ւ վարկեաններուն մէջ որ յարձակումով առնէին վերջին պատնէշները ալ պարզուց սպիտակ դրօշը։—Ահա՛ այս պարզ դէպք, անգլիական մեծ յաղթութեան մը չհամեմատիր հանատացիներուն առաջնորդութեամբը և անոնց արիւնովը, ահագին արձագանգ գտաւ թէ՛ թէմիս գետին ափերուն վրայ։ Անգլիացիք և հանատացիք վայրկեանապէս զգացին թէ Պօէրներուն վրայ տարուած բրիտանեան այս առաջին մեծ յաղթութիւն արեան և երկաթի նոր կապ մը ձեւացուցած է Մայր—Հայրենիքին և անկէ անջատուիլ եւ ինքնագլուխ ըլլալ կամ Միացեալ Նահանգներուն հետ միանալ խորհող Քանատայի միջեւ։ Նմանապէս, Աւստրալիացիք մէկէ աւելի ծանր և արիւնալի կռիւի մէջ անգլիացի զօրքերուն հետ ուս ուսի կռուեցան, և իրենց հարազատին կասկածէ տակ արիւնը խառնեցին Ալպիոնի զաւակաց «վասպոյր» արիւնին հետ։ «Հայրենասիրական տիեզերածաւալ Դաշնակցութեան», (կամ Բրիտանեան Տէրութեան ամէնէն հեռաւոր մասերուն քաղաքական, զինուորական, նաւային եւ առեւտրական սերտ կապակցութեան) գաղափարը, որուն ճարպիկ, ազդեցիկ խաղացողներն են գանազան կուսակցութենէ մարդիկ, Չեմպըլէն, Ռոզպէրի, Սէսիլ Բոաս, եւն., այնպիսի գործնական հաստատութիւն մը ստացաւ զոր տարիներով, դարերով կարգադրելիք քարտուղներ, արտասանուելիք ճառեր և գրուելիք à la Rudyard Kipling հայրենասէր-գաղթասէր քերթուածներ ու վէպեր կարող պիտի չըլլային յառաջ բերել։ Ահա ատո՛ր համար ուրախ է Անգլիա։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴՈՐՁԻ ՄԷՋ

Գերմանիոյ յաղթանակները գնեփական պատճէրն մը։—Իր ծովային վաճառականութեան աջակցութեան դերձցումը։—Այս երեւոյթին պատճառները։

15 - 20 տարիէ ի վեր, Եւրոպական ո՛չ մէկ ազգ այնքան արագօրէն յառաջդիմած է որքան Գերմանիա։ Հեռու չէ այն ժամանակն ուր արհամարհանօք կ'խօսուէր Բրուսիոյ վրայ, որուն միակ «ազգային ճարտարարուեստը պատերազմն է» կ'ըսուէր։ Ժամանակները փոխուած են հիմա։ Գերմանիա անչուշտ զինուորական մեծ տէրութիւն մ'է այսօր, բայց առաջին կարգի ճարտարագործ տէրութիւն մ'է նաև։ Իր առեւտրական յաղթանակները չատ տնտեսագէտ աւելի մեծ են քան իր միւս յաղթանակները։ Անիկայ մրցակից տէրութիւնները վանելու, հեռացնելու վրայ է այն դիրքերէն ուր անոնք հաստատուած էին գարերէ ի վեր, և իր ամէն տեսակ արտադրութեանց համար աշխարհի հրապարակները գրաւելու վրայ է խաղաղօրէն։ Այս կէտը կարեւոր է գիտնալ եթէ կ'ուզուի հասկնալ Եւրոպական հաւասարակշռութեան արդի ձեւափոխութիւնները։ 1872ին, այսինքն Փրանքֆըրտեան պատերազմին հետեւեալ օրը, Գերմանացիք Գերմաններէն չատ առաջ էին։ Օսար երկիրներու և գաղթականութեանց հետ Գերմանիայի վաճառականութեան ընդհանուր շարժումն 7 ու կէս միլիառ ֆր. էն աւելի էր այն տարի, մինչդ Գերմանիա այս թիւին դէմ 5 միլիառ 960 միլիոն մարքէն աւելի չէր կրնար հանել։ 1877ին, Գերմանիա գլեց անցաւ զնրանսա և անկէ փ՛որ հսկայի քայլերով առաջ կ'երթայ։ Այսօր 3 ½ միլիառ առեւտուրի մ'ունի Գերմանիա։ Ձիչտ այն պահուն երբ Անգլիացիք հոն նոր Հնդկաստան մը կազմակերպելու հսկայական ձեռնարկութեան մէջ են։

Զօր. Քրոնեէի բանակատէրին վրայ գիւղերային վերջին յարձակումը, խոր լռութեան մէջ, հանատացիները էին որ կատարեցին, ինչպէս արդէն պատմեցինք։ Անոնք էին որ անգլիացի ռահվիրայ կամ ամրաշէն պահապանուն օգնութեամբ, մէկ կողմէ հողը փորելով և մէջը պատսպարուելով, միւս կողմէ գետնին վրայ սողսկելով, խորունկ լռութեան մէջ կ'մօտենային թշնամի գիծերուն, երբ անգլ. սպաները ձեռքի չօշափուելով միայն կռւային հրամանները։ Իրաւ, Սկոտտի լեռնականք ալ հանատացիներուն կ'հետեւէին և անոնց կ'օգնէին, բայց հանատացիները էին առաջնէն գացողները, և մինչեւ 80 (ութսո՛ւն) եարտա տեղ մօտեցող պօէր խրամներուն, երբ Պօէրք իմացան, բուռն կրակ մը սկսան, և վերջին ջարդ մը տուին Անգլիացիներուն։ Բայց երբ Քրոնեէ տեսաւ որ Անգլիացիք մինչեւ հոն եւ՛ւէր էկե՛ւ վարկեաններուն մէջ որ յարձակումով առնէին վերջին պատնէշները ալ պարզուց սպիտակ դրօշը։—Ահա՛ այս պարզ դէպք, անգլիական մեծ յաղթութեան մը չհամեմատիր հանատացիներուն առաջնորդութեամբը և անոնց արիւնովը, ահագին արձագանգ գտաւ թէ՛ թէմիս գետին ափերուն վրայ։ Անգլիացիք և հանատացիք վայրկեանապէս զգացին թէ Պօէրներուն վրայ տարուած բրիտանեան այս առաջին մեծ յաղթութիւն արեան և երկաթի նոր կապ մը ձեւացուցած է Մայր—Հայրենիքին և անկէ անջատուիլ եւ ինքնագլուխ ըլլալ կամ Միացեալ Նահանգներուն հետ միանալ խորհող Քանատայի միջեւ։ Նմանապէս, Աւստրալիացիք մէկէ աւելի ծանր և արիւնալի կռիւի մէջ անգլիացի զօրքերուն հետ ուս ուսի կռուեցան, և իրենց հարազատին կասկածէ տակ արիւնը խառնեցին Ալպիոնի զաւակաց «վասպոյր» արիւնին հետ։ «Հայրենասիրական տիեզերածաւալ Դաշնակցութեան», (կամ Բրիտանեան Տէրութեան ամէնէն հեռաւոր մասերուն քաղաքական, զինուորական, նաւային եւ առեւտրական սերտ կապակցութեան) գաղափարը, որուն ճարպիկ, ազդեցիկ խաղացողներն են գանազան կուսակցութենէ մարդիկ, Չեմպըլէն, Ռոզպէրի, Սէսիլ Բոաս, եւն., այնպիսի գործնական հաստատութիւն մը ստացաւ զոր տարիներով, դարերով կարգադրելիք քարտուղներ, արտասանուելիք ճառեր և գրուելիք à la Rudyard Kipling հայրենասէր-գաղթասէր քերթուածներ ու վէպեր կարող պիտի չըլլային յառաջ բերել։ Ահա ատո՛ր համար ուրախ է Անգլիա։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԻ ԴՈՐՁԻ ՄԷՋ

Գերմանիոյ յաղթանակները գնեփական պատճէրն մը։—Իր ծովային վաճառականութեան աջակցութեան դերձցումը։—Այս երեւոյթին պատճառները։

15 - 20 տարիէ ի վեր, Եւրոպական ո՛չ մէկ ազգ այնքան արագօրէն յառաջդիմած է որքան Գերմանիա։ Հեռու չէ այն ժամանակն ուր արհամարհանօք կ'խօսուէր Բրուսիոյ վրայ, որուն միակ «ազգային ճարտարարուեստը պատերազմն է» կ'ըսուէր։ Ժամանակները փոխուած են հիմա։ Գերմանիա անչուշտ զինուորական մեծ տէրութիւն մ'է այսօր, բայց առաջին կարգի ճարտարագործ տէրութիւն մ'է նաև։ Իր առեւտրական յաղթանակները չատ տնտեսագէտ աւելի մեծ են քան իր միւս յաղթանակները։ Անիկայ մրցակից տէրութիւնները վանելու, հեռացնելու վրայ է այն դիրքերէն ուր անոնք հաստատուած էին գարերէ ի վեր, և իր ամէն տեսակ արտադրութեանց համար աշխարհի հրապարակները գրաւելու վրայ է խաղաղօրէն։ Այս կէտը կարեւոր է գիտնալ եթէ կ'ուզուի հասկնալ Եւրոպական հաւասարակշռութեան արդի ձեւափոխութիւնները։ 1872ին, այսինքն Փրանքֆըրտեան պատերազմին հետեւեալ օրը, Գերմանացիք Գերմաններէն չատ առաջ էին։ Օսար երկիրներու և գաղթականութեանց հետ Գերմանիայի վաճառականութեան ընդհանուր շարժումն 7 ու կէս միլիառ ֆր. էն աւելի էր այն տարի, մինչդ Գերմանիա այս թիւին դէմ 5 միլիառ 960 միլիոն մարքէն աւելի չէր կրնար հանել։ 1877ին, Գերմանիա գլեց անցաւ զնրանսա և անկէ փ՛որ հսկայի քայլերով առաջ կ'երթայ։ Այսօր 3 ½ միլիառ առեւտուրի մ'ունի Գերմանիա։ Ձիչտ այն պահուն երբ Անգլիացիք հոն նոր Հնդկաստան մը կազմակերպելու հսկայական ձեռնարկութեան մէջ են։

Զօր. Քրոնեէի բանակատէրին վրայ գիւղերային վերջին յարձակումը, խոր լռութեան մէջ, հանատացիները էին որ կատարեցին, ինչպէս արդէն պատմեցինք։ Անոնք էին որ անգլիացի ռահվիրայ կամ ամրաշէն պահապանուն օգնութեամբ, մէկ կողմէ հողը փորելով և մէջը պատսպարուելով, միւս կողմէ գետնին վրայ սողսկելով, խորունկ լռութեան մէջ կ'մօտենային թշնամի գիծերուն, երբ անգլ. սպաները ձեռքի չօշափուելով միայն կռւային հրամանները։ Իրաւ, Սկոտտի լեռնականք ալ հանատացիներուն կ'հետեւէին և անոնց կ'օգնէին, բայց հանատացիները էին առաջնէն գացողները, և մինչեւ 80 (ութսո՛ւն) եարտա տեղ մօտեցող պօէր խրամներուն, երբ Պօէրք իմացան, բուռն կրակ մը սկսան, և վերջին ջարդ մը տուին Անգլիացիներուն։ Բայց երբ Քրոնեէ տեսաւ որ Անգլիացիք մինչեւ հոն եւ՛ւէր էկե՛ւ վարկեաններուն մէջ որ յարձակումով առնէին վերջին պատնէշները ալ պարզուց սպիտակ դրօշը։—Ահա՛ այս պարզ դէպք, անգլիական մեծ յաղթութեան մը չհամեմատիր հանատացիներուն առաջնորդութեամբը և անոնց արիւնովը, ահագին արձագանգ գտաւ թէ՛ թէմիս գետին ափերուն վրայ։ Անգլիացիք և հանատացիք վայրկեանապէս զգացին թէ Պօէրներուն վրայ տարուած բրիտանեան այս առաջին մեծ յաղթութիւն արեան և երկաթի նոր կապ մը ձեւացուցած է Մայր—Հայրենիքին և անկէ անջատուիլ եւ ինքնագլուխ ըլլալ կամ Միացեալ Նահանգներուն հետ միանալ խորհող Քանատայի միջեւ։ Նմանապէս, Աւստրալիացիք մէկէ աւելի ծանր և արիւնալի կռիւի մէջ անգլիացի զօրքերուն հետ ուս ուսի կռուեցան, և իրենց հարազատին կասկածէ տակ արիւնը խառնեցին Ալպիոնի զաւակաց «վասպոյր» արիւնին հետ։ «Հայրենասիրական տիեզերածաւալ Դաշնակցութեան», (կամ Բրիտանեան Տէրութեան ամէնէն հեռաւոր մասերուն քաղաքական, զինուորական, նաւային եւ առեւտրական սերտ կապակցութեան) գաղափարը, որուն ճարպիկ, ազդեցիկ խաղացողներն են գանազան կուսակցութենէ մարդիկ, Չեմպըլէն, Ռոզպէրի, Սէսիլ Բոաս, եւն., այնպիսի գործնական հաստատութիւն մը ստացաւ զոր տարիներով, դարերով կարգադրելիք քարտուղներ, արտասանուելիք ճառեր և գրուելիք à la Rudyard Kipling հայրենասէր-գաղթասէր քերթուածներ ու վէպեր կարող պիտի չըլլային յառաջ բերել։ Ահա ատո՛ր համար ուրախ է Անգլիա։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ Կ'ԱՌՆԱՑ

Լօրտ Ռոզբերի յաղթութիւնն և Լէտսմիթի ազատումն սպառուածէն չա՛տ աւելի խանդավառութեամբ ողջունուեցան Անգլիոյ մէջ։ Այսքա՛ն ցնծութիւն...։ Ուրեմն, ո՛րքան հոգ կը պառաւեր Թրանսվալի Պառերազմը։ Մի՞ պարզ յաղթութեան ուրախութիւնը չկրնար երբեք յաղթել Պօէրներուն։ Այն երեք երկիրներուն մէջ ալ, ծանրախոհ կարծուած քաղաքագէտներ և հմուտ ենթադրուած գինուորականները լրջօրէն կարծիք կ'յայտնէին թէ Պօէրներն անոնուաճելի են։ Ցաւուկ գոհունակութեամբ մը կ'յիշէին Պիզմարք իշխանին գուշակութիւնը թէ «Աւիրիկէ Մեծին Բրիտանիոյ գերեզմանը» պիտի ըլլայ։—Ձիչտ ա՛յ

առաջինը բնաւ երբեք չէր տեսած վերջնոյն աշխատասիրութիւնը։ Բնականաբար երկուքն ալ ունեցած էին շատ պարագաներու մէջ միեւնոյն աղբիւրներ, հետեւաբար և նմանութիւններ.—Բայց Պ. Սաւալանեանց աւելի շատ օգտուած էր տոհմային և եւրոպական աղբիւրներէն, իսկ հանգուցեալ Սրբազանը՝ Արաբացի պատմութիւններէն և պետական ու դատաստանական գրութիւններէն։ Այս երկու գործերն ալ Երուսաղէմի պատմութեան ըլլալէ աւելի պատմութեան ատաղձ են, բայց և այնպէս պէտք է խոստովանիլ թէ Սաւալանեանցի անտիպ երկասիրութիւնն ամէն մասամբ ունի մեծամեծ առաւելութիւններ տպագրուածին վրայ, որ անշուշտ օր մը այն ալ իր կարգին ի լոյս պիտի գայ Երուսաղէմի մասին զեղչմամբ և Աշակերտաց պատմութեան կրճատմամբ։

Անձնապաստ պարագայ մ'ալ Աստուածատուր եպսկ.ի կեանքին մէջ ա՛յն է թէ ինքն իբրեւ ուսեալ և միեւնոյն ժամանակ իբրեւ հարուստ եկեղեցական, պէտք էր գոնէ 2—3 ձեռնասուն աշակերտներ ունենար հիմա Ս. Աթոռոյն մէջ. այս չըրաւ և ոչ ալ գիտենք թէ Ս. Աթոռոյ որ և է մէկ աշխատասէր զաւակը քաջալերած ըլլայ արդեամբ կամ բանիւ։ Երուսաղէմի մէջ մէկէ աւելի երիտասարդ և խոստմնալից կրօնաւորներ կ'ճանչնանք, որոնք որ և է բարձրաստիճան եկեղեցականի մը նիւթական և բարոյական օժանդակութեամբ կըրնային զարգանալ և յառաջադիմել, բայց ի բացակայութեան այս ամէնուն՝ երբ այս կամ այն կրօնաւոր իր ուսումնասիրական պապակը զովացնելու համար օտար աղբիւրներու դիմելու հարկին մէջ գտնուի՝ ըստ իս բնաւ երբեք մեղադրելի չէ...։ Զարգացնենք մեր կրօնաւորները, բարոյական եւ մտաւորական բարձրագոյն մակարդակի մը վրայ հասցնենք զանոնք, պարտաճանաչութեան զգացումներ դրոշմենք անոնց մտքերուն մէջ, բայց ամէն բանէ առաջ մեք մեր կեանքով կենդանի օրինակ ըլլանք մեզմէ վարիններուն. այն ժամանակ, և միայն այն ժամանակ վանական և կրօնաւորական անախորժ դէպքեր ու պատահարներ չպիտի յոգնեցնեն մեր ականջները, այլ ընդհակառակն։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱՖՐԻՔԱՆՏԵՐ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

ԻՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԵՐԵՒԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսական Գործակալութիւնները, քանի օրէ ի վեր չկրնալով ուրոյշ տեղեկութիւն տալ Լ. Ռոպէրդսի շարժումներուն վրայ, որ լրագիրներուն լուր հասցնելու հոգ չըներ բնաւ, նորէն երեւակայութեան դիմել սկսեր են։ Անցեալ օր հեռագրեր էին թէ «Բարեյուսոյ Աֆրիքանտէրներն անպատճառ պիտի ապստամբին, եթէ Անգլիա ուզէ ջնջել Թրանսվալի եւ Օրանժի անկախութիւնը։» Երէկ ալ հեռագրեր էին թէ «Կրիքուալէնտի մէջ ապստամբութիւն ծագած է Անգլիոյ դէմ։»— Մեր ընթերցողներ գիտեն թէ այս կարգի նպատակաւոր «հեռագիրներ» (!) կուտ մը չեն արժեր։ Եթէ Բարեյուսոյ Աֆրիքանտէրները կրնային ապստամբիլ, ինչո՞ւ առաջ չապստամբեցան, երբ իրենց Պօէր եղբայրներն արշաւեր էին անգլիական հողը, այսինքն՝ Աֆրիքանտէրներուն բնակած գաւառները մտեր էին։ Ան ատեն ընել չկրցած կամ չհամարձակած բաներնին հի՞մա պիտի ընեն որ Պօէրները քաշուեցան եւ մղուեցան իրենց երկիրը, և ա՛լ ի վիճակի չեն ապստամբներուն օգնելու։ Պօէրք նիւթապէս և բարոյապէս ամէն հիգ թափեցին, ամէն զոհողութիւն կրեցին՝ ապստամբութեան դիւրութիւն տալու համար Աֆրիքանտէրներուն։ Ա՛յդ նպատակաւ էր որ այնքան երկար ատեն յամառեցան Ֆրանսին Բարեյուսոյ գաղութին հիւսիսային կողմը, Քոլզպէրկի, Ռէնսպուրկի, Մակֆրսֆոնդայնի, Էլիուօլ—Նորթհի կողմերը։ Բայց Աֆրիքանտէրներն այնքան խոհեմ եղեւցան, այնքան լաւ մտածեցին ապագան որ վերջապէս ոտք չելան։ Միայն տեղ տեղ գաղտագողի գացին միացան Պօէրներուն հետ, կամ իսկապէս Պօէր վարչութեան տակ անցած տեղուանք ոտք ելան, և հիմակ այն կողմերէն ալ հեռացան, ցիր ու ցան եղան։ Ասկէ ետքը ո՞րչափ միամիտ պէտք է ըլլալ հաւատալու համար Աֆրիքանտէր ապստամբութեան մը։ Եւ յետոյ, միթէ նո՞ր պիտի իմանան Աֆրիքանտէրները թէ Անգլիա հաստատապէս միտքը դրած է ջնջել Օրանժի և Թրանսվալի անկախութիւնը։ Անգլ. կառավարութիւնն երբեք անանկ յայտարարութիւն մը չըրաւ թէ յաղթութենէ ետքը պիտի պահէ Օրանժի և Թրանսվալի Պետութիւնները, իսկ Լ. Սալզպըրիի վարչութեան բերան թերթերը՝ սկսեալ Թայմզէն եւ Սթանտարտէն՝ ո՞չ ապաքէն ամէն օր կը գրեն թէ Հարաւային Աֆրիկէի մէկ ծայրէն միւսը մէկ Պետութիւն, մէկ դրօշ և մէկ օրէնք պիտի ըլլայ։

Գալով Կրիքուալէնտի ապստամբութեան, [Օրանժի արեւմտեան կողմը, Մոտտըր Ռիվըրի և Քիմպըրլիի գաւառները, և աւելի վարը, դէպի Բարեյուսոյ գծին երկայնքը,] երբեք Անգլիացիք հոն հիմակուան չափ զօրք չէին ունեցած. զի Քիմպըրլիի ազատման հետ, հոն տանող երկաթուղին ալ ազատեցին, որ հիմակ իրենց միակ ճամբան է պաշարի և ռազմամթերքի փոխադրման համար։ Արդ, այն կողմի Աֆրիքանտէրներն որ Քրոնիէ զօրավարին և իր կորիճ բանակին ներկայութեան ատեն չէին ուզած խմբովին ոտք ելնել, հիմա՞կ ոտք պիտի ելնեն։ Անոնք որ արդէն ապստամբեր էին, գիտնալով որ իբրեւ անգլ. հպատակ շատ գէշ պիտի ըլլայ իրենց դատաստանը, փախան դէպ Օրանժ։ Իսկ անոնք որ խոհեմութիւն համարեցին չապստամբիլ, բնականապէս չեն կրնար հիմակ որ Անգլիացիք մեծ ոյժով կ'գտնուին հոն։

Մեզ համար այս Պատերազմին ելքն աղէի օրէն ի վեր կասկած չէր վերցներ, ինչպէս գիտեն մեր ընթերցողք։ Բայց Լ. Ռոպէրդսի յաջողութիւններէն ետքը, ո՛չ միայն Պատերազմին ելքը տարակոյս չի վերցներ, այլ եւ ապահով կրնանք ըլլալ թէ պատերազմի վախճանն ալ հեռի չէ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Անգլ. Թղթակից մը Օտեսայէ կը գրէ.— «Մարէշալ Լորտ Ռոպէրդսի և Լորտ Քիչնէրի փայլուն ռազմագիտութեան շնորհիւ՝ Օրանժի մէջ անգլիական արագ եւ նշանաւոր յաջողութեանց հետեւանօք Ռուսաց բոլոր դասակարգերուն մէջ յայտնուած զգացումն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ տեսակ մը ազգային ողբ ու կոծ։ Հանրային զգացումը չէր կրնար աւելի գրգռուիլ՝ որքան եթէ Օրանժի Երկիրը ռուսական հող ըլլար։ Մինչեւ հիմա զգուշաւոր դիրք բռնող Ռուսներն անգամ դիմակնին վար առնելով կ'պոռան կ'կանչեն պարտաւորիչ միջամտութիւն մը առաջ բերելու համար։ Կ'ըսեն թէ երբեք պէտք չէ ներել որ Բրիտանացիք Վաալ գետին միւս կողմն անցնին։ Եւրոպական զինակցութեան մը հարկեցուցիչ պատգամը պէտք է դադրեցնէ Հարաւ—Աֆրիկեան Անգլիական անիրաւ արշաւանքը։ Այս ամէնը գրեթէ անմտութիւն է և տղայութիւն, բայց Անգլիա կ'իմանայ թէ Ռուսիոյ հանրային զգացումն ի՞նչ է հանդէպ անգլ. ազգին։ Եթէ իրօք գործը վերջին աստիճան սոփեստական է, ինչո՞ւ Ռուսիա նախաձեռնարկ չըլլար այդպիսի հականգլիական զինակցութիւն մը կազմակերպելու համար, որ արդէն երկար ժամանակէ ի վեր կ'խորհուի։ Եւ եթէ այս գործ խիստ դժուար է և ապառաժուտ է իր պանծալի դիւանագիտական հանճարին համար, ինչո՞ւ գոնէ ինք չի միջամտեր «համարձակապէս և աներկիւղօրէն»։ Բնականաբար այս ամէնը ժողովրդային բարբանջանք և մէջը պարապ խօսքեր են, տեսակ մը հաշիւներ որք չեն վնասեր Անգլիոյ։ Ռուս կառավարութիւնը մտադիր չէ քաղաքավար բայց ուղղակի մերժման մը ենթարկուիլ՝ պարապ տեղն իր միջամտութիւնն առաջարկելով Պօէրներուն և Պրըգոններուն միջեւ՝ պատերազմին ներկայ կամ փակման վիճակին մէջ։ Վետոմոսդի Թերթին խմբագիր Ուխդոմսքի իշխան կ'գրէ թէ քաղաքական, առեւտրական և ընկերային քէն մը միակ միջոցն է Անգլիան նուաստացնելու իր բազմապատիկ օրինազանցութիւններուն վրայ և զղջալ տալու համար անոր. այսինքն Եւրոպական միւս Պետութիւնք պէտք է խօսք մէկ ընեն ո՛չ քաղաքական, ո՛չ առեւտրական և ո՛չ ընկերական հաղորդակցութեանց մէջ մտնելու Անգլիոյ հետ, քէն ըսածնին ա՛յս է (Պոյքոթ) Իշխանն այսպէս կ'բացատրէ իր «Պոյքոթ» կարծիքներն ու թելադրութիւնները.— «Անգլիացիք կ'ծիծաղին Եւրոպայի իրենց մասին աննպաստ դատաստանին վրայ, իրենց հզօր նաւատորմին վեհագոյն կարողութիւնը գիտնալով. սակայն պէտք է գիտնան թէ քաղաքակիրթ աշխարհին տնտեսական ոյժերն ու գործաւորները վերջ ի վերջոյ արմատ կ'ձգէ Անգլիոյ մէջ ալ։ Անգլիական ամբարտաւանութեան ու տիրապետութեան դէմ առնուելիք առաջին քայլն է եւրոպական պոյքոթ մը անգլիական վաճառականութեան և ճարտարարուեստին դէմ, և անգլ. ընկերութեան ընդհանուր մերժում՝ եւրոպական ցամաքին ամբողջ մշակեալ դասակարգերուն կողմէ։ Հարիւր տարի առաջ Նաբոլէոն Պոնաբարդ գրեթէ յաջողեցաւ այսպիսի պոյքոթ մը յառաջ բերել, բայց հիմա պայմանք աւելի նպաստաւոր են այս բանին համար։ Անգլիա իր գոյութիւնը կ'պարտի իր արտաքին վաճառականութեան, և քաղաքական կամ ուրիշ շարժառիթներ հիմա աւելի զօրաւոր են քան դար մը առաջ այսպիսի պոյքոթ մը ի գլուխ հանելու համար յաջողութեամբ։ Մեք համոզուած ենք որ միասնաբար ազգերը կարող են կատարելագործել ինչ որ Նաբոլէոն Ա. սկսաւ»։ Խմբագիր իշխանը չէ հասկցեր թէ ո՛ր աստիճան սխալ կ'մեկնէ Նաբոլէոնեան պոյքոթին փորձն Անգլիոյ մասին։ Ամբողջ աշխարհ գիտէ, թէեւ Իշխան Ուխդոմսքի կրնայ մոռնալ կամ չգիտնալ ձեւացնել, թէ Նաբոլէոն իր պոյքոթին համար գլխուն փորձանք բերաւ և ի վերջոյ կործանեցաւ։ Անգլիան էր որ Եւրոպան վերակենդանացուց Նաբոլէոնեան մղձաւանջէն, որ քիչ մնաց պիտի դղրդէր Ռուսիոյ ոյժը, և երբ այն երկար և յուսահատեցուցիչ կռիւք կ'շարունակուէր, Անգլիոյ դրամն էր որ կ'լեցնէր Ցամաքային Պետութեանց դատարկ ու սնանկ գանձերը։ Գերմաններէն Բէզէրսպուրկեր Հէրոլտ Թերթը դիտել կուտայ թէ Ուխդոմսքի իշխանին թելադրութիւնն ամէն կերպով հիանալի է, բայց խնդիր է թէ Գերմանիա, Աւստրիա, Իտալիա, կամ նոյն իսկ Ֆրանսա պիտի միանա՞ն ռուսական պայքարի հրաւէրին։ Վերջապէս խնդիրն ա՛յն է թէ Ռուսիա ի՛նչ զգացումներ կ'տածէ Անգլիոյ մասին։ Անգլ. ներկայ և ապագայ կառավարութիւնք պէտք է հասկնան այս կէտն և ըստ այնմ պատրաստուին։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ԾԻՂԸ վերնագրով յօդուածի մը մէջ Սենդ Ճէյմս Կազէդ կ'ըսէ. «Այս պատերազմ միլիոնատէրերու պատերազմ մ'է և հետեւաբար անո՛նք պէտք է վճարեն ծախքերը։ Անշուշտ Հարաւ Աֆրիկեան երկու հանրապետութիւնք ծախքին մէկ մեծ մասը պիտի վճարեն իբրեւ պատերազմական տուգանք, բայց երկրին մէջ մնելիք այդ դրամն սպառելու չէ։ Մեք պարտաւոր չենք պաշտպանել այն մարդիկն որք իրենց հարստութիւնը չինեցին Ռանտի հանքերուն մէջ։ Հետեւաբար կրնանք օրինաւորապէս հրաւիրել զանոնք որ Հարաւ Աֆրիկէի մէջ լաւ կառավարութիւն մը հաստատելու համար եղած ծախքերուն մէկ մասն ալ իրենք վճարեն։ Այսու հանդերձ, պէտք չէ նեղել այն անհատները զորս անիրաւաբար կ'ամբաստանեն իբրեւ ներկայ պատերազմին հեղինակ։ Լաւ կառավարութեան մը հաստատման շնորհիւ՝ Ռանտի հանքերէն գոյանալիք խնայողութիւնը տարեկան 2 միլիոն ոսկի կ'հաշուուի։ Այս գումար կ'բաւէ 50 միլիոն պարտքի մը տոկոսը վճարելու։ Հետեւաբար կարելի է փոխառութիւն մը կնքել իբրեւ երաշխաւորութիւն տալով Թրանսվալէ գալիք դրամները»։

ՍԱՆ ՖՐԱՆՑԻՍՔՕՅԻ Թրանսվալեան յանձնախումբը 5000 ֆր. ղրկեց Տըգ. Լէյտսի, խնդրելով որ 100 հոգինոց հրշէջ հիւանդանոց մը ղրկուի պօէրական բանակեղը։ Այս յանձնաժողովէն զատ, որ ազդեցիկ Ամերիկացիներէ կազմուած է, Վիլհէլմինա անուն ընկերութիւն մ'ալ կայ Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ, Հոլանտացիներէ կազմուած։ Ուէսմինսդըր Կազէդ կ'ըսէ թէ Պօէրներուն ի նպաստ համակրութիւնն երթալով կ'աւելնայ Ամերիկայի մէջ։ Ժողովրդական կուսակցութիւնը կ'պատրաստուի երկրին կարծիքն առնել Մաքինլիի անգլիասէր հակումներուն վրայ։ Անոնք իսկ, որք դեռ երէկ կ'յայտարարէին թէ Մեծն Բրիտանիոյ հանդէպ ամերիկեան կառավարութեան բարեկամական դիրքը պիտի չփոխուի, այսօր գերման տարրին քուէներն ապահովելու պէտքին վրայ կ'խորհին, քաղաքականութեան փոփոխութիւնով մը։

ՏՐԷԶՏԻ թատրոններէն միոյն մէջ աղմկալից ցոյցեր տեղի ունեցան երբ կ'ներկայացուէր Անգլիացւոց յարձակումն Սբիոն Քօբի վրայ։ Ներկայ գտնուող Անգլիացիք, որ բազմաթիւ էին, մոլեգնաբար ծափահարեցին, մինչ ուրիշ հանդիսականներ կ'բողոքէին խլացուցիչ ձայներով։

ՊՕՐՏՈՒԿԱԼԻ կառավարութիւնը, ինչպէս գրեցինք, խիստ գրաքննութիւն մը կ'կատարէ հեռագրերուն վրայ։ Լիզպոնի գերման դեսպանատունն այժմ կ'զբաղի հեռագրի մը խնդրով ուր Տէլակոայի ծովածոցը ղրկուելիք պահածոներու խօսք եղած ըլլալուն համար վար դրուած էր պորտուկալեան իշխանութեանց կողմէ։ Կ'ըսուի թէ այս դէպք կրնայ ծանր հետեւութիւններ առաջ բերել։ Պորտուկալի կառավարութիւնն, ինչպէս յայտնի է, Անգլիոյ հաճելի ըլլալու համար միայն սաստկացուցած է գրաքննութիւնը և թերեւս անոր խորհրդովը կ'գործէ,

ԱՆԳԼԻՈՅ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՕԴԱՊԱՐԻԿՆԵՐԸ, որոց ծառայութիւններն յիշած էր Լորտ Ռոպէրդս իր մէկ հեռագրին մէջ, եւրոպական ուրիշ բանակներու յատուկ օդապարիկներէն տարբեր կերպով շինուած են։ Գործածուած նիւթն է եզան աղիքներէն հանուած թաղանթն որ թէեւ շատ սուղ, բայց շատ թեթեւ ու դիմացկուն է։ Անոնց տրամագիծը շատ պզտիկ է, վասն զի անոնք մէկ հոգիի միայն յատկացուած են եւ 300 մեդրէն աւելի չեն բարձրանար։ Օդապարիկը բռնող չուանը պղպատեայ թելէ շինուած է որ թեթեւ ըլլալու առաւելութիւնն ունի։ Անգլիացի զինուորական օդանաւորդները խորհած են խողովակներու մէջ ճնշել ջրածինը։ Այս խողովակներ, որ 30 քիլօ կ'կշռեն, ունին 2 մէդր երկայնութիւն և 12 սնդմ. տրամագիծ։ Պատերազմական պաշտօնատունն յաջորդաբար Հարաւ Աֆրիկէ ղրկեց զինուորական օդանաւորդներ հարկ եղած գործիներով։ Օդապարիկները մեծ ծառայութիւն մատուցին Մոտտըրի, Դուկէլայի և Լէտիսմիթի բանակներուն։ Անոնց շնորհիւ էր որ Դուկէլայի բանակը չինկաւ այն թակարդին մէջ զոր Ժուպէռ զօրավար պատրաստած էր Սբիոն Քօբի շրջակաները։ Պօէրք դժբախտաբար ընդունած չըլլալով Ֆրանսացի օդանաւորդներու առաջարկները, չկրցան միեւնոյն եղանակաւ հետեւիլ անգլ. բանակին շարժումներուն, որով շատ պարագաներու մէջ իրենց զինուորական չքնաղ յատկութիւնները ջլատուեցան։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ շնորհաւորական հեռագիր ղրկած չէ Վիքդորիա Թագուհիին, կ'ըսէ Պերլինէր Լօքալանցայկըր գերման թերթը։

ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍ Բարեյուսոյ ժամանեց, և ի մօտոյ Անգլիա պիտի մեկնի։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ փոխարքայ Լորտ Քըրզըն մանրամասն քննութիւն կատարելով կեդր. Ասիոյ, Պարսկաստանի և Պելուճիստանի մէջ Ռուսիոյ շարժումներուն վրայ, հարկ եղած տեղերն սպաներ ղրկեր է, և հրամայեր է որ 60 հազար զինուոր Զիդրալի կիրճերուն մէջ համախմբուին։ Ասկէց զատ բազմաթիւ սպաներ ամէն օր զինուորական կրթութիւն կուտան բնիկներուն։

ՎԻՔԴՈՐԻԱ Թագուհին երէկ, Եշ., Լոնտոն գնաց Ուինտսորէն։

ՊՕԷՐՆԵՐՈՒ ԿԱՏԱՂԻ ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԸ կ'գտնուի Բարիզի մէջ։ Սդրազպուրկի պուլվարին վրայ սրճարանի մը դարատափը նստած էին բազմաթիւ յաճախորդներ, և լրագրավաճառք, ըստ սովորութեան, անոնց կը ներկայացնէին կարգ մը լրագիրներ որք Թրանսվալի պատերազմին վրայ լուրեր կուտային։ Յաճախորդներէն մին, այս աղաղակներէն գրգռուելով, ոտք ելաւ և սկսաւ պոռալ. «Կեցցե՛ն Պօէրք։ Մա՛հ Անգլիացիներուն»։ Անցորդներն ու յաճախորդներն այս յանկարծական ցոյցին վրայ ապշած, ուզեցին հանդարտեցնել Պօէրներու այս կատաղի բարեկամը, որ աւելի զայրացաւ և գրպանէն ըռվոլվէր մը հանելով երեք անգամ կրակ ըրաւ։ Ոստիկաններ հասնելով, բռնել ուզեցին զայն, ինչ որ դիւրին գործ մը չէր, վասն զի ցուցարարը չուտով տեղի տալ չուզեց։ Իր կռուփները ցուցուց ոստիկաններուն և փորձեց ծեծել զանոնք։ Վերջապէս ձերբակալուելով բանտ տարուեցաւ։ Ուրիշ յիմար մ'ալ, նոյնպէս Բարիզի մէջ, ելեքտրական թրամուէյը անգլ. զրահապատ կառախումբ մը կարծելով, դաշոյն ի ձեռին յարձակեցաւ անոր վրայ։ Տարաբախտ մարդն յիմարանոց տարուեցաւ։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼԷՏԻՍՄԻԹ, 7 Մարտ.—Զօր. Պուլլըր դէպ ի Վան Րէնէն խառն գունդ մը ճամբայ հանեց։ Վան Րէնէն կը գտնուի Հարիսմիթ գացող երկաթուղւոյն երկայնքին վրայ, որ Տրաքենսպէրկ լերանց միւս կողմը, Պլէօմֆոնդայնի ճամբուն վրայ, սահմանագլխին վրայ քաղաք մ'է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Փետր. 14էն մինչեւ 27, Զօր. Պուլլըրի կորուստներն են 252 մեռեալ, 1512 վիրաւոր և 94 գերի ինկած։

ՕՍՖՈՆԴԱՅՆ.— Լորտ Ռոպէրդս այսօր Պօէրներուն կողին եռեւէն անցնելով, անոնց վրայ յարձակեցաւ Մոտտըրի մօտ։ Թշնամին ցիրուցան ըրաւ, զոր խստիւ կ'հալածէ։ Նոյն պահուն երկու զօրաբաժին և պահակագնդէն մէկ կիսաբաժին Մոտտըր գետէն անցան Բոպլըրստրիֆդի մօտ՝ որ Քուտուսրանտ Տրիֆդէ քանի մը մղոն դէպ ի արեւելք կ'գտնուի։ Լորտ Ռոպէրդս իր ընդհանուր բանակատեղն հաստատեց ի Բոպլըրսդրիֆդ։ Անգլիացիք հիմայ կ'ջանան Պօէրներուն հաղորդակցութիւնը կտրել Պլէօմֆոնդայնի հետ։

ՔՈԼԶՊԷՐԿ.— Անգլ. բանակատեղը փոխադրուեցաւ ի Վոըլօկսբուրդ, Ախպէրդանկի միւս կողմէն քանի մը մղոն հեռու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թագուհին ապրիլին Իռլանտա պիտի երթայ։ Հրամայեց որ Իռլանտական գունդերը Ս. Բադրիկի տօնին օրն առուոյտ մը [եռնճա] կրեն ի յիշատակ Հարաւ Աֆրիկէի մէջ Իռլանտացւոց ունեցած փայլուն ընթացքին։

ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՍԵՐՊԻԱ.—Աղեքսանդր Թագաւորը՝ իր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ դեսպանական մարմինն ընդունելով՝ Սերպիոյ խաղաղասէր քաղաքականութիւնն հաստատեց և բացարձակապէս հերքեց իր երկրին պատերազմասէր դիտումներուն վրայ տարածուած զրոյցները։

—Հազարապետ Լէժան Սերպիոյ արքունեաց մարաջախտ անուանուեցաւ տեղակալ—գնդապետ Ռասիչի տեղ որ գործօն բանակին մէջ մտաւ։ Հետեւակազօրաց չորս սպաներ, որք Պելկրատ կանչուած էին, բանակին մէջ մուծուած նոր հրացանի մը գործածման եղանակը սովրելու համար, իրենց պաշտօնին գլուխը վերադարձան։ Պելկրատէ մեկնելէ առաջ, այս սպաներ պալատ հրաւիրուեցան ուր նախաճաշ մը տրուեցաւ ի պատիւ իրենց։ Միլան Թագաւորն իր լուսանկարը տուաւ անոնց իւրաքանչիւրին։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Վարչապետն յայտարարութիւն մը հրատարակելով, Ֆէրտինանտ իշխանին շնորհակալութիւններն յայտնեց իշխանութեանց, ընկերակցութեանց և բոլոր անոնց որ շնորհաւորած էին Իշխանին ծննդեան տարեդարձը։

ԳՈՐԾԵՐՆ Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Թագուհին 10 հազար դրախմի տուաւ աչքի հիւանդութեանց յատուկ հիւանդանոցը բարեկարգելու համար։

—Պատերազմական գործոց նախարարը՝ իր պաշտօնատան զանազան ճիւղերուն հրաման տուաւ զինուորական նոր օրինագիծը պատրաստելու համար։ Գերման կազմակերպիչը, որ մօտերս Աթէնք պիտի գայ, և բարձրաստիճան սպաներէ յանձնաժողով մը պիտի մասնակցին այս աշխատութեան։

—Նաւաբաժին մը, որ չորս թնդանօթակիրներէ կ'բաղկանայ, ի մօտոյ պիտի մեկնի Եգէական ծովուն մէջ փորձեր կատարելու որք պիտի տեւեն մինչեւ Զատիկ։ Յետոյ Բասրա զրահաւորին հետ պիտի այցելէ Արեւելքի քանի մը նաւահանգիստները։

ՀՐԴԵՀ.—Ռուսիոյ Վլատիմիր նահանգին մէջ ի Մէլէնքի, հրդեհ ծագելով պարկերու և դերձանի մանարանին մէջ, ամբողջ շէնքն այրեցաւ։ Վնասն 900,000 րուպլ է։ 5,000 գործաւոր կ'աշխատէին մանարանին մէջ։

ՀԱՆՈՎՐԻ կազի գործարանին գործաւորներէն մին անձնասպան եղաւ, իր կինը, մանչ զաւակն և վեց շաբթուան աղջիկը սպաննելէն ետք։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Կրթական պաշտօնատան Գրաքննիչ ժողովոյ անդամ անուանուեցաւ՝ նոյն ժողովոյ քննիչ պաշտօնեաներէն Ապտիւլխալիք Միտհաթ պէյ։

Միւթէժայիզի աստիճան տրուեցաւ՝ Թղթատարական պաշտօնատան Վարչական Ժողովոյ անդամ Սիւրէյյա Էմին պէյի. Սանիյէի աստիճան՝ Իզմիրի Իտարէի Ժողովոյ նախորդ անդամ Սպարդալեան Ստեփան էֆ.ի, և Ելմտական պաշտօնատան ընդհանուր հաշուակալութեանց մայր տոմարի դիւանին երկրորդ հաշուեքննիչ Զէքի պէյի։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Սելանիկի տէֆթէրտար Քէմալ էֆ.ի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐԵՐԸ.—Երէկ Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ գումարուեցաւ առեւտրական դաշնագրերը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը, զոր կ'կազմեն Հաշուակալութեանց Դիւանի Նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշա, Կայս. Պալատան Ա. Թարգմանիչ և Պետական Խորհրդոյ անդամ Ալեքսանդր Քարաթէոտօրի փաշա, երկրագործական Նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, Արտաքին Թղթակցութեանց դիւանի Ա. քարտուղար Նուրի պէյ և առեւտրական գործոց տնօրէն Նիքօլաքի էֆ.։ Նստին ներկայ էր նաեւ Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական հիւպատոսը։

—Գրած էինք թէ Կայս. կառավարութիւնն հելլէն կառավարութեան յղած էր երկու երկրաց միջեւ կնքուելիք առեւտրական և նաւային դաշնագրին մէկ ծրագիրը։ Աթէնքի թերթերը կ'ըսեն թէ հելլէն կառավարութիւնն այս ծրագրին փոխարէն իր պատասխանն հաղորդած է Օսմ. կառավարութեան։ Եթէ այս պատասխան պատշաճ դատուի Բ. Դրնէն, առեւտրական դաշնագիրը պիտի կնքուի, իսկ եթէ ո՛չ՝ բանակցութիւնք պիտի վերսկսին։

ԳԻՆԵՏՈՒՆՆԵՐԸ.—Յայտնի է թէ մայրաքաղաքիս մէջ գինետուն բանալու կամ ոգելից ըմպելի ծախելու համար, նախ եւ առաջ օրինական քննութիւն մը կ'կատարուի Ոստիկանական և Քաղաքապետական պաշտօնատանց կողմէ։ Արդ, Քաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ Հանրային Պարտուց Վարչութիւնն ոգելից ըմպելի ծախելու արտօնութիւն կուտայ առանց այս օրինական ձեւակերպութիւնները լրացնելու, որոշեց այդ կարգի գինետուններն անմիջապէս փակել, և միանգամայն ազդարարել նոյն Վարչութեան, որպէս զի այսուհետեւ ոգելից ըմպելի ծախելու կամ գինետուն բանալու արտօնութիւն չտրուի, առանց կանխաւ Ոստիկանութեան և Քաղաքապետութեան կարծիքն առնելու։

ԹԷՈՏՈՐ ՊԷՌԺԷԻ ՄԱՀԸ.—Բարիզէ հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Բարիզի Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղին տնօրէն Մ. Թէոտոր Պէռժէ քանի մը օր առաջ մեռեր է էնֆլուէնցայէ։ Հանգուցեալն եղբայրն էր Հանրային Պարտուց Վարչական Խորհրդոյ առաժամեայ նախագահ հրամատար Պէռժէի, և ծանօթ էր իր սեղանաւորական և տնտեսական հմտութեամբ գործառնութիւններով։

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Արդէն գրած էինք թէ Ելմտական Բարենորոգմանց յանձնաժողովը մտադիր է ինչ ինչ նոր տուրքեր հաստատել, և թէ այս ծրագրին մաս կ'կազմէ նաեւ Օքթրուայի [ներքին մաքս] տուրքը։ Տեղական յոյն Թերթ մը հետեւեալ կարծիքը կը յայտնէ այս մասին.—«Օքթրուայի տրոց հաստատումը մեծապէս պիտի նպաստէ տեղական արտադրութեանց սպառման և զարգացման։ Եթէ այս դրութիւն պատշաճապէս գործադրուի այն օտար ապրանաց վրայ, որոց գործածութիւնն անհրաժեշտ չէ, տեղական ապրանաց եւ ներքին արհեստագործութեանց համար մեծ յառաջդիմութիւն մը ապահովուած պիտի ըլլայ։ Մանաւորապէս տեղական արհեստները շատ պիտի օգտուին այսպիսի նպաստաւոր դրութենէ մը, որովհետեւ ասկէ քանի մը տարի առաջ Թուրքիոյ մէջ հաստատուած արհեստագործարանները շուտ մը փակուեցան՝ չկրնալով մրցիլ օտար ապրանաց աժնութեան դէմ։ Եթէ այսպիսի դրութիւն մը հաստատուի, տարակոյս չկայ թէ տեղական արտադրութիւնք քիչ ատենէն մեծ յարգ պիտի ստանան Թուրքիոյ մէջ։»

—Ուրիշ տեղական թերթ մ'ալ մաքսային տրոց յաւելման վրայ խօսելով, կ'ըսէ.—«Օտար երկիրներու ապրանքներէն գանձուած հարիւրին 8 մաքսին 11ի բարձրանալը մեծաւ գոհունակութեամբ ընդունուեցաւ Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին վրայ։ Օտար պետութիւնք արտաքին ապրանաց համար ո՛չ թէ հարիւրին 11, այլ շատ աւելի ծանր մաքս կ'պահանջեն, կ'յուսացուի որ, այսպիսի օգտակար կարգադրութեանց շնորհիւ, ներքին ապրանքներէ գանձուած տուրքերն ալ հետզհետէ պիտի ջնջուին և տեղական վաճառականութիւնն ու երկրագործութիւնը մեծ զարգացում պիտի կրեն ընդհուպ։»

ՊԵՏԱԿԱՆ ՇԷՆՔԵՐԸ.— Պոլսոյ եւ գաւառներու մէջ 1314 տարիէն մինչեւ ներկայ տարւոյ վերջը կառուցուած Պետական շէնքերու մէկ մանրամասն ցուցակը պիտի պատրաստուի և մատուցուի Վեհ. Սուլթանին։

ՇԵՐԱՄԱՏՈՒՆ.— Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ բոլոր նահանգներու մէջ շերամատուներ հաստատուին, Պրուսայի շերամաբուծական հաստատութեան դրութեամբ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութիւնն 15,000 Օսմ. ոսկիի նոր վճարում մ'ալ ըրաւ Սելանիկի միացման երկաթուղւոյ ընկերութեան, իբր քիլոմէդրի երաշխաւորութեան գումար։

—Վարչութիւնն որոշած է Սանայի մէջ ալ Հանրային Պարտուց մասնաճիւղ մը հաստատել։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ.—Հանրօգուտ Շինութեանց պաշտօնատան մատուցուած ծրագիրը, որով Սելանիկի մէջ թրամուէյի գիծ մը հաստատելու արտօնութիւն կ'խնդրուի, մանրակրկիտ քննութեան մը ենթարկուած եւ հարկ եղած պայմանագիրը խմբագրուած է նոյն պաշտօնատան կողմէ, որ ի մօտոյ Բ. Դրան պիտի մատուցանէ զայն։

ԹՈՒՐՔՕ-ՀԵԼԼԷՆ հիւպատոսական պայմանագրի նկատմամբ հելլէն պատուիրակներու կողմէ պատրաստուած վերջին ծրագրին ուսումնասիրութիւնն աւարտած է Բ. Դրան մէջ։ Յանձնաժողովը յառաջիկայ Բշ. օր վերստին պիտի գումարի։

ԱՐՀԵՍՏԻՑ վարժարանին համար Եւրոպայէ փորագրութեան վերաբերեալ բազմաթիւ գործիներ գնուած են։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐԸ.— Գերմանական Աւկուսդա Վիքդորիա շոգենաւին մէջ, որ նախընթաց օր 325 Ամերիկացի զբօսաշրջիկներով մայրաքաղաքս հասաւ, կ'գտնուին Վիլհէլմ կայսեր զինուորական թիկնապահ գնդապետ Ֆոն Լէօվէնֆէլտ, արարողապետ Ֆոն Հէլէնթալ, արտաքին գործոց պաշտօնատարներէն Ֆոն Շվարցքոբէն և ուրիշ գերման բարձրաստիճան սպայք։ Ասոնք, այսօր, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, պատիւ պիտի ունենան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։

ՁԻՒՆ.—Քանի մը օրէ ի վեր տիրող ցուրտերը՝ ձմրան յանկարծական դարձը գուշակել կուտային արդէն։ Այս առաւօտ Պոլսոյ բնակիչք՝ ձիւնի բարակ խաւով մը ծածկուած գտան փողոցներն ու տուները։ Ձիւնը կ'շարունակէ հետզհետէ աւելի սաստիկ, Մարտ ամսոյ համար աւելի տխուր ենթադրութիւններ ընել տալով։

—Անցեալ Բշ. և Գշ. օրերն Էտիրնէի մէջ ալ սաստիկ ձիւն տեղացած է։

ԽԱՀՈՒՔԻՆ գինը երկու ֆր. ինկաւ եւրոպական հրապարակներու վրայ։ Ընկոյզին գինը կ'իջնէ Մարսիլիոյ մէջ։

ՄԱՑՏՈՍԻ երեւելիներէն 25 յոյներ, որոց մէջ կային նաեւ տեղւոյն Իտարէի ժողովոյ անդամներէ ոմանք, ընդհակողութեամբ Կէլլիպօլու տարուած էին դատուելու համար։ Քոնսդանդնուպոլիս կ'իմանայ թէ ասոնց վերագրուած ամբաստանութիւնն անհիմն նկատուելով՝ ազատ արձակուած են։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն և Հասութից Յաւելման Յանձնաժողովը կ'քննեն այս պահուս ընդարձակ ծրագիր մը, որով ինչ ինչ հասոյթի աղբիւրներ առաջարկուած են Քէմախցի Հագգը պէյ անուն անձի մը կողմէ։ Ծրագրին հեղինակը կարգ մը միջոցներ ալ առաջարկած է՝ պաշտօնաթղթերու վրայ փակցուած փուլերու գործածութենէն յառաջ եկած զեղծումներու դէմ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ.— Եղեռնադատ Ատեանն երէկ 15 տարուան թիապարտութեան դատապարտեց Քեռմիլ անուն ոճրագործը, որ անցեալ Նոյեմբերի մէջ իր եղբայրը սպաննած էր։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ մէջ հրատարակուող հրեէրէն Լա Էբոքա Թերթն Իզմիրի

հրեայ հասարակութեան հոգեւոր վարիչներուն դէմ անարգական լեզու մը գործածած ըլլալով, խիստ ազդարարութիւն մը ընդունեց։

ԹՈՒՄ ոստիկանութիւնը, կ'ըսէ Մէրվէդ, անցեալ շաբթուան մէջ ձերբակալեր է 562 անձեր, որոց անցագիրը կանոնաւոր չէին։ Ասոնցմէ 48 հոգին իրենց տեղերը ղրկուած են, և 16ն ալ բանտարկուած են իբր փախստական։

ՍՃԻՐ. — Երէկ, Էյուպի Պիւլպիւլ-Տէրէի բնակիչներէն Մէհմէտ անուն 60 տարեկան գործաւոր մը Խասգիւղի հրեայ գերեզմանատան մօտ մեռած գտնուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը քանի մը անձեր ձերբակալեց։

ԱՐԿԱԾ. — Պետական Խորհրդոյ նախագահ Սաիտ փաշա երէկ, միջօրէի մօտ, երբ կառքով իր պաշտօնատեղին կուգար, Ֆընտըգլըի մօտ կառքին ձիերը խրտչեցան և սկսան վազել։ Կառապանը գետին գլորեցաւ։ Բարեբախտաբար ո՛և է դէպ հետեւանք չունեցաւ, չնորհիւ հասած օգնութեանց։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ կ'գրեն թէ Փետր. 14/26ին 300 ամերիկացի զբօսաշրջիկներ Երուսաղէմ ժամանած են, Քուքի գործակալութեան միջոցաւ, և 11/23ին ալ 300 ամերիկացիներ հասած են հոն՝ Քլարքի գործակալութեան միջոցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ ժամանակէ մը ի վեր կատարուած գողութեանց հեղինակները գտնուած են։ Ասոնք Ղալաթիոյ պանդոկները գիշերող երիտասարդ թափառաշրջիկներ են, որք կ'կողոպտեն նաև նոյն պանդոկներու յաճախորդները։ Ոստիկանութիւնը խստիւ ազդարարեց որ այդ պանդոկներու մէջ երիտասարդ և կասկածելի անձեր չընդունուին։

ՏԷՕԹՉԷ ՊԱՆՔԻ տնօրէն Մ. Սիմէնս մարտի վերջերը Պոլիս պիտի գայ Անատոլուի երկաթուղւոյ գործերուն համար։

ԿԱՑԻՆՈՎ ՄԵՆԱՄԱՐՏ. — Պէյգօզի Խօմէրլի գիւղին բնակիչներէն Չիթօղլու Սալիհ անցեալ Ուրբաթ օր իր դրացւոյն Րէճէպի պարտէզը կ'երթայ փայտ կտրելու և ածուխ պատրաստելու համար։ Նոյն միջոցին Ահմէտ անուն անձ մը, որ գժտած էր անոր հետ, իր կնոջ, տղուն և քեռորդւոյն ընկերակցութեամբ նոյն պարտէզը կ'մտնէ, և ամէնքը մէկ հաստ բիրերով Սալիհի վրայ կ'յարձակին։ Սալիհ իսկոյն ձեռքի կացինը կ'վերցնէ և մէկ քանի հարուածով կ'կտրէ Ահմէտի ձախ թեւը և ծանրապէս կ'վիրաւորէ ծունկէն ու գլուխէն։ Վիրաւորեալն իսկոյն կը մեռնի։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է այժմ։

ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՏԱՐՐԱԼՈՒԾՄԱՆՑ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

[Շար. երէկի թիւ-էն, և վերջ.]

Յօդ. Ժ. — Արգիլուած է մուտքն այն դեղերուն, որոց բաղադրութիւնն անծանօթ է և կամ չի համապատասխաներ Ֆրանսայի Դեղագրոց Ժողովածոյին (գոտէքս) պայմաններուն, զորս Օսմ. կառավարութիւնն ընդունած է ի վաղուց։ Սակայն եթէ դեղ մը, բաղադրութիւնն անծանօթ ըլլալով հանդերձ, ընդունուած է պաշտօնական ակադեմիայի մը կողմէ, անոր վաւերագիրը (թաստիգնամէ), պատրաստութեան ձեւն ու նմոյշը տիրոջը կողմէ պիտի մատուցուին կայս. բժշկական վարժարանի տեսչութեան, և անոր տալիք արտօնութեան վրայ միայն այդ դեղին մուտքը պիտի արտօնուի։ Վաւերագիր չունեցող դեղերուն ալ բաղադրութիւնը պարունակող ձեւն ու նմոյշը նոյն ձեւակերպութեան պիտի ենթարկուին՝ արտօնուելու համար։ Միայն թէ այս տեսակ պաշտօնական թղթերը օսմ. հիւպատոսներու կողմէ վաւերացուած ըլլալու են։

Յօդ. ԺԱ. — Հաստատուն երաշխաւորութեամբ ետ պիտի դարձուին հետեւեալ դեղերը, որոց գործածութիւնը վնասակար նկատուած է. — Դոգաին և անոր բաղադրութիւնները, սիլֆոնալ, սէռոմ անդիտիֆթէրիքիւլին ըը Քոխ, բիքրոդոքսին, հաշիշով պատրաստուած պատրաստ դեղերը, որոց մուտքն արգիլուած է։

Յօդ. ԺԲ. — Արգիլուած է նաեւ մուտքն հետեւեալ քիմիական պատրաստութեանց, որոցմէ հրանիւթ կրնայ պատրաստուիլ. — Քլորադ դը բոդաս, քլորադ դը սուտ, նիդրադ դը բոդաս, նիդրադ դը սուտ, բիքրադ, նիթրոկլիսէրին եւ փիւլմիքոդոն։ Ասոնք երբ մաքսատուն հասնին, կ'գրաւուին իսկոյն։

Յօդ. ԺԳ. — Նախորդ յօդուածին մէջ յիշուած արգիլեալ դեղանիւթերէն քլորադ դը բոդասի, քլորադ դը սուտի, նիդրադ դը բոդասի, նիդրադ դը սուտի և բիքրադի գործածութիւնը բժշկութեան մէջ անհրաժեշտ ըլլալով, Թնթ-անօթարանի վերատեսչութեան կողմէ պիտի հայթայթուին հաստատուն երաշխաւորութեամբ և խիստ գիններով. բայց բժշկական վարժարանի տեսչութիւնը պիտի որոշէ դեղարաններու և մանրավաճառներու (...) քով գտնուելիք քանակութիւնը։ Երկրագործութեան և արհեստից մէջ գործածուած այս կարգի դեղերու համար ալ նոյնը պիտի ըլլայ, պատկանեալ պաշտօնատանց «թոշխիրէ» քանակութեան համեմատ։ Միայն թէ քլորադ դը բոդասի, բաւելի և նմանօրի՝ ակ դեղերու մուտքը կրնայ արտօնուիլ, եթէ ասոնք պատրաստ դեղի վերածուած են արդէն, որովհետեւ այս վիճակին մէջ չեն կրնար ծառայել հրանիւթի պատրաստութեան։

ՈՒՏԵԼԻՔ, ԽՄԵԼԻՔ ԵՒ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ

Յօդ. ԺԴ. — Մաքսատուն հասնուած խմելիքը, յետ քննութեան, եթէ հաստատուի թէ վնասակար նիւթեր կ'պարունակեն, կամ հոտած ու աւրուած են, որով և ուտուելու անյարմար, անոնց մուտքը չարտօնուիր։ Եթէ սակայն ասոնք արհեստներու մէջ գործածուելու համար բերուած են, կը ներկուին և ապա կ'արտօնուին։ Այս գործողութեան ենթակայ են նաեւ բամբակի և նմանօրինակ բուսական իւղերն, ինչպէս նաև ասոնցմով խառնուած ձէթն և սուսամի իւղը։

Յօդ. ԺԵ. — Մաքսատուն հասնուած ալիւրներուն համար, եթէ յետ քննութեան և տարրալուծման հաստատուի թէ առնուազն 9% անձան [կլիւդէն] չեն պարունակեր և մասնաւոր գործիքին ցոյց տուածին համեմատ, 25 աստիճան առաձգականութիւն չունին, անոնց մուտքը չարտօնուիր և օտար երկիր կ'ղրկուի։

Յօդ. ԺԶ. — Ետ կ'դարձուին նաև այն խաշուէներն և թէյերը, որք վնասակար նիւթերով խառնուած կամ ներկուած են, և կամ արհեստական պատրաստութիւն մը ունին։

Յօդ. ԺԷ. — Առողջութեան վնասակար եղող ուտելիքները, ըմպելիքները, ներկուած շաքարներն և շաքարեղէնները, ինչպէս նաև սնունդի վերաբերեալ զանազան նիւթերն իրենց տեղերը կ'ղրկուին, և աւրուած ու հոտած ձուկերը, պանիրներն և նմանօրինակ ուտելիքներն ըստ օրինի կը ջնջուին։

Յօդ. ԺԸ. — Այն ոգելից ըմպելիները, որոց մէջ ասիտ սալիսիլիք խառնուած է որպէս զի չաւրուին, ինչպէս նաև անո՛նք որոց մէջ վնասակար նիւթեր խառնուած են գոյն տալու կամ ոյժն աւելցնելու համար, չեն կրնար ներմուծուիլ։ Ուղղակի մաքսային պաշտօնէից ձեռամբ պիտի կատարուի Շամբանեայի նման այն սուղ ըմպելիներու քննութիւնը, որք ծանօթ գործարաններու կողմէ կ'պատրաստուին, և որոց պիտակները ցոյց կուտան անոնց իսկութիւնը։

ՕՃԱՌՆԵՐ, ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԽԱՂԱԼԻՔՆԵՐ ԵՒ ԱՅԼՔ

Յօդ. ԺԹ. — Մաքսատուն հասնուած օճառներն ա՛յն ատեն միայն կ'արտօնուին երբ հարիւրին կէսէն աւելի այրող նիւթ [սուտ գոսդիք] չեն պարունակեր և զերծ են վնասակար նիւթերէ, ինչպէս՝ սիլիքադ դը սուտ, կիր, դալք, են։

Յօդ. Ի. — Այն մանկական խաղալիքները, և այն թուղթերն ու պահարանները, որք ուտելիք դնելու կը գործածուին, եթէ ներկուած են թունաւոր նիւթերով, ինչպէս՝ կապարի, քրոմի, սնդիկի, պղնձի, անդիմոնի, զառիկի բաղադրութիւններ, կամ անիլինով և կամ գետնածուխի խայծանէ պատրաստուած զանազան նիւթերով, չեն կրնար ներածուիլ։

Յօդ. ԻԱ. — Բժշկական դեղօրէից քննիչներուն պարտականութիւնը սահմանող 16 Մայիս 1300 թուակիր կանոնագրին և Հանրային Առողջապահութեան Յանձնաժողովոյ պաշտօնը գծող 25 Յունիս 1301 թուակիր հրահանգին միայն ներքին քննութեանց վերաբերեալ տրամադրութիւնները գործադրելի են, ներկայ կանոնագրոյն թուականէն սկսեալ։ Իսկ մաքսատանց մէջ կատարուելիք գործառնութեանց վերաբերող մասերը ջնջուած են բոլորովին։

Յօդ. ԻԲ. — Պոլսոյ մաքսատան տարրալուծական աշխատանոցին մէջ հինգ քիմիագէտ և երկու բժիշկ պիտի գտնուին, մաքսային վերատեսչութեան իրաւասութեան ներքեւ։ Ասոնք միայն և թոշակաւոր պիտի ըլլան եւ իրենց պաշտօնը համաձայնութեամբ պիտի կատարեն և ուրիշ պաշտօն չպիտի ստանձնեն։

Յօդ. ԻԳ. — Ներկայ կանոնագրին տրամադրութիւնները նահանգներու մաքսատանց մէջ ալ գործադրելի են։ Միայն թէ այն տեղերը, ուր քիմիագէտ չկայ դեռ, թաղապետական բժիշկներ պիտի կատարեն օրինական քննութիւնն ու տարրալուծումը։

Յօդ. ԻԴ. — Այս կանոնագրին գործադրութիւնն յանձնուած է Մաքսային վերատեսչութեան։

14 Փետր. 1315
26 Շէվվալ 1317

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ. — Հարսնեաց եւ չնորհաւորութեանց յատուկ ծաղկեփունջեր, ծաղկեկողովներ

Նոյնպէս յուղարկաւորութեանց համար ծաղկեպսակներ

կ'պատրաստուին Սամաթիոյ Ն. Վարդուհեան վարժարանի արհեստանոցին մէջ

Խիստ փութով, շատ խնամքով, և որ աւելին է՝ խիստ աժան։ 8—7

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Երուսաղէմէ կ'գրեն մեզ. — «Ս. Աթոռոյս Լուսարարապետ Տ. Սահակ Եպսկ. Խապայեան՝ իր ի Կիլիկիա կատարելիք պաշտօնին նկատմամբ վերջնական հրահանգը ստացած ըլլալով Կ. Պոլսէն, երէկ առաւօտեան շոգենաւով մեկնեցաւ աստի ի Յոպպէ, և անտի դէպի Մերսին և Ադանա. — Սրբազանի բացակայութեան միջոցին՝ Լուսարարապետի պաշտօնը պիտի վարէ փոխանորդաբար Տ. Խորէն Վրդ. Փորթուգալեան, որ իր սադիմական գործերու հմտութեամբ և եկեղեցական բարեկարգութեան նախանձախնդրութեամբ յարմարագոյն մարդն է իր առժամանակեայ պաշտօնին։ Տ. Սահակ Սրբազան պէտք եղած անհրաժեշտ առարկաները գանձատունէն դուրս հանելով՝ յանձնած է Տ. Խորէն Վրդ.ին, հետեւաբար մինչեւ իր գալուստը գանձին դուռը չի բացուիր։

«— Վերջին երկու շաբթուան մէջ առատահոս անձրեւներ տեղացին Պաղեստինի ամէն մասերուն մէջ և գրեթէ բոլոր ջրամբարները լեցուած են։ Յուսալի է թէ հունձքերն առատ ըլլան այս տարի։

«— Հայ ուխտաւորաց թիւը տակաւ առ տակաւ կ'ստուարանայ, վերջերս 13 հոգի ալ Ուռնիայէն հասան և առ հասարակ ամենքն ալ հանգիստ են և զերծ որ և է հիւանդութենէ։ Ուխտաւորք կատարեալ ապահովութեամբ կ'այցելեն և կ'շրջագայեն Ս. Երկրին զանազան սրբավայրերը։»

— Մայր Աթոռոյ Սինոդը վերջին ամիսներու մէջ մէկ քանի կարգադրութիւններ ըրած է, որք իր Օրագրութեան մէջ յիշուած են. — 1. — Լուծեր է անդարձ կերպով աքսորուած անձի մը պսակը, թոյլատրելով կնոջը կրկին ամուսնանալու։ 2. — Երեւանի դատարանի պրոկուրորի զեկուցումէն իմանալով թէ՝ Դիտուար գիւղի Մինաս քհ. Սաֆարեանցը յանցանքի համար Նախիջեւան բանտարկուած է, զրկեր է զայն քահանայական կարգէ։ 3. — Յակոբ Վ. Ջալալեանց երկու աններելի պակասներ կատարած ըլլալով, Սինոդը կարգադրեր է որ արգիլուի Սեւանի վանքը, իսկ անոր դատը յանձնուի Երեւանի նահանգական դատարանը։

— Գասըմփաշի Թաղ. Խորհուրդը խնդրած է որ Երուսաղէմի Պատր. Փոխանորդ Տ. Գէորգ Եպս. Երէցեան յառաջիկայ Ս. Զատկի առթիւ քարոզիչ կարգուի իրենց եկեղեցւոյն։

— Պալաթու Թաղ. Խորհուրդն ալ Մեծ Պահոց առթիւ քարոզիչ մ'ուզած է։

— Վառնայէ Տ. Գէորգ քահանայ Հիւրմիւզեան, կրօն. ժողովոյ կողմէ իրեն եղած հարցման ի պատասխան, գրած է Պատրիարքարան թէ՝ եթէ իրեն ներուի չնորհուի, կ'փափաքի Մարսիլիոյ մէջ պաշտօնավարել. միանոյն ատեն պատրաստակամութիւն յայտնելով երթալ ուր որ Ամեն. Ս. Պատրիարքը տնօրինէ։

— Ս. Հայրապետը լանջախաչ մը չնորհեր է Սուչովայի Տ. Կարապետ քահանային, և այս առթիւ օրհնութեան գիր մը ղրկած է Սուչովայի Հայոց։

— Սալմաստի նախորդ առաջն. փոխանորդ Խաչիկ Վրդ. Ս. Հայրապետին Էջմիածնայ մէջ նոր չինել տուած թանգարանին պետ կարգուեր է Ն. Ս. Օծութեան հրամանաւ։ Տ. Խաչիկ վրդ. Պարսկաստանի մէջ իր հաւաքած հնութիւնները նուիրեր է նոյն թանգարանին։

— Գ. Գրիգոր Ջանչեանց 2500 Ռբ. ղրկած է Ամեն. Ս. Պատրիարքին, որբանոց մ'ալ բանալու համար։ Ինծնորդը պիտի ըլլայ այս՝ Գ. Ջանչեանցի ծախքով բացուած որբանոցներուն։

— Գոհութեամբ կ'կարդանք Այս օրուան Պաշտօնականներուն մէջ թէ, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Սանիյէի աստիճան չնորհել Իզմիրի Իտարէի Ժողովոյ Նախորդ անդամ Սպարդալեան Ստեփան էֆ.ի։

— Մեզմէ կ'խնդրուի ծանուցանել թէ Սկիւտարի մէջ հարսնիքի մը միջոցին Մաքրիգիւղի Տ. Պետրոս քահանայի ձեռամբ, ի նպաստ կարօտելոց հաւաքուած 113 դահեկանն յանձնուած է Ս. Պատրիարքին։

ԱԶԴ

Կեդրոնական Վարժարանի. Դասախօսութիւնք Բերայի Արհեստանոցին մէջ

27 Փետրուար 1900 (ժամ 1½—5 Ը.Ե.)

ԴԱՍԱԽՕՍՔ. — 1. Ռեթէոս էֆ. Պէրպէրեան (Իմացական կարողութիւնք և անոնց զարգացումը)։ 2. Մինաս էֆ. Չերազ (Բարոյական դաստիարակութիւն)։

ԱԶԴ. — Յառաջիկայ Կիրակի, 27 Փետր., ժամը 9ին (Ը. Թ.) Պոյալ Հաուսի մատրան մէջ տեղի պիտի ունենայ Կ. Պոլսոյ Երիտասարդաց Քրիստոնէական Ընկերակցութեան եռամսեայ Ընդհ. Ժողովը, նախագահութեամբ Փրոֆ. Յակոբոս էֆ. Ճէճիզեանի։ Պիտի խօսի անգլիերէն լեզուով, Զմիւռնիացի Ընդհ. Քարտուղար Մ. Շառլ Ֆէլմօ։ Հայերէնի պիտի թարգմանէ Վեր. Տր. Հ. Ս. Պարնըմ։

Փափաքողներ սիրով կ'հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

[Շար. և վերջ նուիրատուաց ցուցակին]

Տիկնայք՝ Օրմանեան, Չիլինկիրեան, Սերվիչէն, Մոլոտովաք, Թէքէեան, Վարժապետեան, Չերազ, Առաքելեան, Շերպէթճեան, Պապիկեան, Ալաքեան, Սիրաքեան, Փանոսեան, Սանճաքճեան, Փէչտիմալճեան, Բաղրատունի, Մազլմեան, Մերճիմէքճեան, Քէմհաճեան, Քարաճեան, Կիւլպէնկեան, Պետրոսեան, Քէմհաճեան, Օր. Արթինօֆ, Օր. Նուսուֆեան, Տեարք՝ Յ. Պօչնակեան, Կ. Կիւմիւշեան, Գ. Կիւրեղեան, Յ. Թորոսեան, Տքդ. Սիւտօֆ, Սուրէնեան եղբարք 20ական ղրշ., Տկն. Զոփուրեան, Ո՞Ռ, Տքդ. Արզումեան 10ական։ Գումար 12,637 ղր.։

Միսաքեան և Գալփաքճեան ընտանիքները խորին չնորհակալութիւն կ'յայտնեն ամէն անոնց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՎԵՐՈՆԻԿ ՍԻՄՈՆԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, և ցաւակցութիւն յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԶՕՐ. ՔՐՕՆԵԷ Ի ԲԱՐԵՅՈՅՍ

ՔԵՐՏԱՈՒՆ, Մարտ 2. — «Այս առաւօտ հոս հասաւ Զօր. Քրօնեէն եւ ուրիշ հինգ գերի սպաներ բերող կառախումբը։ Կայարանը չըթայի ներքեւ առնուած էր գունդ մը զօրաց կողմէ, սուիններն հրացաններուն վրայ անցուցած։ Զօր. Քրօնեէ, հանդարտ դէմքով, վար իջաւ կառախմբէն և իր կնոջ հետ ուղղակի գնաց ա՛յն կառախումբը՝ որ զինքը Սայմընսդաուն պիտի տանի։ Կայարանին մէջ սուրճ հրամցուեցաւ։ Զօր. և Տիկին Քրօնեէի կ'ընկերանայ իրենց զաւակը — բարձրահասակ, կոշտ երիտասարդ մը, բոլորովին տարբեր իր հօր տիպարէն։ Հանրային ցոյց չեղաւ բնաւ, որովհետեւ կառախումբը շատ կանուխ հասաւ, և իշխանութիւնք ալ միջոցներ ձեռք առած էին, զինուորականներէ դուրս մարդիկ չառնելու համար կայարանին մէջ։»

ՍԱՅՄԸՆՍԴԱՈՒՆ. — «Զօր. Քրօնեէ ընկերակցութեամբ իր կնոջ, թոռան եւ երկու սպաներու, այս առաւօտ հոս հասաւ։ Բարեյուսոյ Թնդանօթաձիգ Պահնորդներէն և Նաւային զինուորներէն պահակախումբ մը կարգաւ շարուած էին զինքն ընդունելու. ցոյց չեղաւ բնաւ։ Գերիներն անմիջապէս Տօրիս մարտանաւը առաջնորդուեցան։»

ԼՈՐՏ ՌՈԲԷՐԴՍ Ի ՔԻՄՊՐԼԻ

ՔԻՄՊՐԼԻ, Մարտ 2. — «Ժամ 4ին Մարէջալ Լորտ Ռոպէրդս, ընկերակցութեամբ Լորտ Քիչնէրի եւ Մր. Սէսիլ Ռոտսի քաղաքապետարանը մտաւ։ Անդամք ամենքն ալ ոտք ելնելով սկսան ազգ. երգն երգել։ Քաղաքապետն ի սրտէ բարի գալուստ մաղթեց եւ չնորհակալեաց ուղերձ մը մատոյց Լորտ Ռոպէրդսի, մաղթելով որ կարենայ շուտով կատարել իր պաշտօնը, բրիտանեան գերակշռութիւնն ապահովելու Հարաւային Աֆրիկէի մէջ եւ միացեալ Հարաւ-Աֆրիկէ մը հաստատելու բրիտանական դրօշին ներքեւ։ Լորտ Ռոպէրդս քաղաքապետին ուղերձին պատասխանեց, նախ գովելով քաջութիւնը, անձնուիրութիւնն եւ տոկունութիւնն ա՛յն զօրաց որոց հրամայելու պատիւ ունի։ Ուրախ է որ, ըսաւ, կարճ միջոցի մէջ ականատես եղաւ նշանաւոր պաշարման մը տեսարանին, որ պատմական պիտի ըլլայ Անգլիոյ տարեգրութեանց մէջ։ Լորտ Ռոպէրդս քաղաքին մէջ պտոյտ մը կ'կատարէր, երբ ընդունեց Լէտիսմիթի ազատումը ծանուցանող հեռագիրը։ Ճառեր խօսեցան նաև Լորտ Քիչնէր եւ Սէսիլ Ռոտս։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

ՕՍՖՈՆԴԱՅՆ. — «Հեռագրաւ հաղորդակցութիւնք հետզհետէ կ'դժուարանան, քանի անգլ. բանակը կ'յառաջանայ թշնամի երկիրը։ Գրեթէ անկարելի եղած է խոտ գտնել ձիերուն համար։ Թշնամիին գործողութեանց վրայ ճիշտ տեղեկութիւն չունինք, բայց պօէր զօրախումբեր անդադար կ'շարժին մեր բանակին շուրջ։ Կ'երեւի թէ Պօէրք խիստ ընդդիմութիւն մը պիտի ընեն Ապրահամքրաալի մէջ որ Բլումֆոնթէյնի արեւմտակողմէն 30 մղոն անդին է, և ուր կը կարծուի թէ Զօր. Ժուպէր կ'հաւաքէ Մոտտըր Րիվըրի պօէրական միացեալ զօրքերէն և Լէտիսմիթը պաշարող Պօէրներէն կազմուած բանակ մը։ Օրանժի Նախագահ Շդէյն Փետր. 27ի առտուն Ապրահամքրաալի Պօէր բանակետղն եկաւ և յայտարարութեամբ մը սիրտ տուաւ Օրանժեան Պօէրներուն՝ Մէճուպէն յիշելու և Քրօնեէն ազատելու… համար։ Պօէր գերիները, որ Օսֆոնդայն կ'գտնուին, իրենց ժամանակը կ'անցընեն անգլ. զինուորներու հետ խօսակցելով։ Անոնցմէ ոմանք Քրօնեէի ռազմավարութիւնը կ'պախարակեն։ Հրամատար Ալպրէխդ կ'քննադատէ անգլ. հրետանին։ Կ'ըսէ թէ ռազմանիւթերու և ուտեստի նուազութեան համար էր որ Զօր. Քրօնեէ անձնատուր եղաւ և ոչ թէ (անգլ.) ռումբերէն վախնալով։ Զօր. Քրօնեէ և իր հետեւորդներ Մարտ 2ին Տօրիս շոգենաւը նստան։ Մօտտըր Րիվըրէ մեկնելէ առաջ, Զօր. Քրօնեէ խնդրեց Քրիդմէն անգլ. զօրավարէն որ իր չնորհակալութիւնն յայտնէ Լորտ Ռոպէրդսի իր նկատմամբ ցոյց տրուած վարմունքին համար։

ՔՈՒԶԶԱԼԸՐԿ. — Օրանժ գետի կողմէ պայթման ձայներ կ'լսուին. կ'վախցուի թէ Պօէրք կամուրջները քանդած ըլլան։ Անգլ. հետազօտիչ խումբ մը կանգուն գտած է երկաթուղւոյ կամուրջը Օրանժ գետին վրայ։ 50 Պօէրք կ'գտնուին այն տեղերը։ Գնդ. Բրայսի բանատեղին հաստատուեցաւ ի Պամէրի, որ Քոլզպէրկի հիւսիսակողմէն 7 մղոն անդին է։

ՏԸՐՊԷՆ. — Պօէրք սկսած են Զուլուլէնտէն ալ ետ քաշուիլ Քրօնեէի անձնատուութեան հետեւանօք։

ԲՐԵԴՈՐԻԱ. — Անգլիացի գերի սպաներէն երեք հոգի զինուորական դպրոցէն փախան, ելեկտրական լոյսին խզումէն յառաջ եկած չփոթութենէն օգուտ քաղելով։

ՄՕՆՐԷԱԼ (Քանատա). — Հոս ընդհանրապէս կ'պախարակուին անգլիական ուսանողներն որք ուզեցին բռնադատել ֆրանսացի ուսանողներն համակրութեան ցոյցեր ընել անգլիական յաղթութեանց առթիւ։ Մօնրէալի արքեպիսկոպոսն ու քաղաքապետ և համալսարանին վարչութիւնն կ'աշխատին դադրեցնել անկարգութիւնները։ Ցուցարարներու խումբեր փողոցները կ'պտտին դրօշակներով։

ԳԱՀԻՐԷ, 4 Մարտ. — Այսօր Գահիրէի մօտ Դուրայի կեդրոնական բանտին մէջ 70 յանցապարտներ անկարգութիւն յարուցին։ Ամենքն ալ մէկ սրահի մէջ էին։ Դուռը գոցեցին եւ պայմաններ կ'առաջարկէին դուրս ելնելու համար։ Մնացեալ 500 բանտարկեալք ալ անկարգութեան նշաններ ցոյց տուին, բայց բանտապետներէն իրենց խուցերը քշուեցան։ Անկարգութեան գլխաւորներուն վրայ զէնք պարպել հարկ եղաւ բարեկարգութիւն վերահաստատելու համար։ Քննութիւն կ'կատարուի։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Մարտ. — Հեռագիրք կ'ծանուցանեն թէ անգլ. զօրքերը գրաւեր են Պիւրկէրստորբը, որ մէկ կողմէն Ֆորիսմիթ և միւս կողմէ Էլիոտ Նորթհ գացող երկաթուղիին կայանն է։

— Կ'հեռագրուի թէ անգլ. չորս զօրաբաժիններ յարձակեցան պօէր զօրախումբերու վրայ, որք ամրացած էին Մոտտըրի եզերքներն եւ Պլէօմֆօնդայն տանող ճամբան կ'պաշտպանէին։ Պօէրք ստիպուեցան յետս նահանջել։

— Զօր. Ռոպէրդս երէկ յարձակեցաւ Պօէրներուն վրայ ի Բոբլըր Կրով, որ կ'գտնուի Մոտտըրի վրայ, Բեդֆուսպուրկի եւ Քրուտֆօնդայնի մէջտեղ։

— Զրոյց կ'հրէի թէ Նախագահ Քրիւկէր յայտարարեր է որ տրամադիր է անմիջական հաշտութեան բանակցութեան սկսիլ։

— Վիքդորիա թագուհին մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ ի Լոնտոն։ Կ'հաստատուի թէ թագուհին մօտ ժամանակէն Իռլանտա պիտի այցելէ։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ Ի ՓԱՐԻԶ

ՖՐԱՆՍ. ՄԵԾ ԹԱՏՐՈՆՆ ԱՅՐԱԾ

ՓԱՐԻԶ. — Հրդեհը փճացուց Գոմէտի Ֆրանսէզ թատրոնը, կէս օրին։ Ժամը 1 ուկէսին պիտի ներկայացուէր Ռասինի մէկ ողբերգութիւնն և Պիսոնի «Պոմպինեաքի Երեսփոխանը»։ Հրդեհ ծագեցաւ դերասաններու յատուկ զարդուց և զգեստի զինաց մասնաբաժնէն։ Դերասանք բարեբախտաբար կրցին ազատիլ։

Օր. Պիւտլէյ, առաջին ողբերգուհին, կիսահեղձ իր տունը փոխադրուեցաւ։ Կ'վախցուի որ դեռատի դերասանուհի մը, Օր Հանրիօ, այրած է։

— Հրդեհը մարեցին։ Օր. Պիւտլէյ ուշաբերեցաւ, բայց Օր. Հանրիոյի մարմինը գտնուեցաւ բոլորովին ածխացած։ [Օր. Հանրիօ որ Քոնսէրվաթուառէն պսակաւորի աստիճան ունէր, պարզամիտ աղջկանց դերը կը կատարէր։ Իր սկզբնաւորութիւնն ըրած էր Ժագ Նորմանի «Հաւատալու Քաղցրութիւնը», և Րոսդանի «Ռոմանէսք» թատերախաղերուն մէջ։] Քանի մը հոգի թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Նիւթական վնասը շատ է։ Կը կարծուի թէ Արուեստահանդէսի միջոցին ներկայացմանց համար կառավարութիւնը Գոմէտի Ֆրանսէզի տեղ պիտի ընտրէ Օտէոնը։

ԱԶԴ. — Պատիւ ունիմ ծանուցանել իմ բազմաթիւ յաճախորդացս թէ՝ ի Մահմուտ Բաշա Հանի Քէօշէք մզկիթին դէմ 30 տարիէ ի վեր վարած ճաշարանս փոխադրած եմ ի Շարք Գարբէջքատուն Համիտիէ Ճատտէսի թիւ 18։ Իմ յարգոյ յաճախորդներս հոն պիտի գտնեն օրուան ամէն ժամուն համեղ կերակուրներ և խնամեալ սպասարկութիւն չափաւոր գներով։

Ճաշարանապետ

6—2 ԳԱՍՊԱՐ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

ԱՐՄՏԵԱՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ցորեն. — Ութ օրուան մէջ ժամանեցին 10000 քիլէ Վառնա, Իպրաիլ, 8 հազար քիլէ Ռումէլիի երկաթուղիով Զաղարա, 15000 քիլէ Սև ծով Անատոլ, 15000 Անատոլուի երկաթուղիով։ Կ'արժէ 6½—6¾ ղրշ. Իպրաիլ, Վառնա, Զաղարա, Անատոլուի երկաթուղիով ճերմակ լաւ ապրանք, 8½—10 Անատոլուի երկաթուղիով խառնուրդ և Սեւ ծով և այլն լիպրայէն վար. կարծր 37—38 փր. օխան։

Գարի. — Տեղական սպառման համար ռուսական 13½, Մերսին 12½, Անատոլ 13 ղշ. քիլէն։ Ծախուեցաւ 5000 քիլէ Անատոլուի երկաթուղիով լաւ ապրանք 28—29 փր. օխան։

Եգիպտացորեն. — Աղեքսանդրիոյ համար ծախուեցաւ 1000 պարկ Նիկոմիդիա, 5000 պարկ Սև ծով Անատոլ. 22—23½ փարա օխան։

Վարսակ. — Կ'արժէ 21½—23 փր. օխան անուանական։

Թուղնակէր. — 33—35 փր. օխան անուանական։

Սուսամ. — 96 փր. օխան անուանական։

Ալիւր. — Ժամանեցին 1000 պարկ Օտեսա, 2000 Մարսիլիա, 500 Սամսոն. կ'արժէ՝ 80—105 Օտեսա, 77—82 Իպրաիլ, 62—70 Ամերիկեան, 62—75 Մարսիլիա, տեղական քըմա 64—75 ղրշ. պարկը։

Թեք. — 19½—20 փր. օխան։

Փետր. 23/7 Մարտ 1900

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	25 11½
Ամենէն բարձր գին	»	25 14½
Ամենէն վար գին	»	25 (9½
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125 87½
Ամենէն բարձր գին	»	126 25
Ամենէն վար գին	»	125 25

ԲԱՑՈՒՄ Փետր. 25/9

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո. Գ. Կ.	25 10
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	125 50
Քաղաք. Ժէնէրալ Ընկ.	Օ. Ո.	— —
Թրամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	675 —
» պարտաթ.	Ֆր.	482 —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	Օ. Ո	4 37½
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	Ֆր.	297 —
Քարափ Իզմիրի	»	— —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	476 —
Թիւնէլ	»	64 —
Անատոլուի եկթ. պարտաթ.	»	513 —
» » բաժնթ.	Ա. Ո.	9 11/40
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնսիէ	Ֆր.	267 —
Սոս. Օթ. Շանժ է Վալ.	Ա. Ո.	— —

ԱԺԻՕՆԱՅ

Քոնսոլիտէ մէկ օրուան		1 —
« ութ օրուան		2 62
Ռումէլի Երկ. Գ.	»	2 —

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՆԵՐ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 20
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բոլ Իմփէրիալ	»	90 10
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 04
Ռուբլի	»	51 06
Մէթալիք	»	96 10
Ռուսի Թղթադրամ	»	8 60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	110 02½
Փարիզ 3 »	Ֆր.	22 91¼
Ֆիորին ձեռնար	ղրշ.	21 88

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	47 25
» » » Գ. (բաց.)	»	23 50
(փակ.)	»	23 50
» » » Դ.	»	27 12
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	13 —
Այտընի Երկաթուղի	»	09 25
Եգիպտական միացեալ	»	103 87
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	101 81
Իտալական	»	93 62
Փոխառութիւն Պաշտպան.	»	80 50
Հելլենական 5%	»	39 50
Իսպան.	»	33 50
Մոնօբօլ Հելլենական 4%	»	45 —
Պուլկ. փոխառ. 1888	»	86 —
» նոր 6% 1892	»	86 12
Փոխան. Պարիզի վրայ	»	25 46¾
Թրանսվալ	»	2 56
Դը Պիրս	»	4 —

ԲԵՐԼԻՆ, 8 Մարտ

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	— —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	123 —
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 290
Դրամազեղչ	»	5 —

ՓԱՐԻԶ, 8 Մարտ

Օսմ. Քոնս. Սէրի Դ. (բաց.)	Ֆր.	23 80
(փակ.)	»	23 80
» » » Գ.	»	27 45
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	128 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	577 —
Օսմանիյէ	»	434 50
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	101 90
Քրէտի Լիոնէ	»	1135 —
Պանք տը Բարի	»	1150 —
Տէֆանս Լօն, նոր փոխ.	»	— —
Իտալական Ռանթ	»	94 20
Սպանիական արտաքին	»	71 10
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 230
Թրանսվալ	»	65 50
Դրամազեղչ		3½

ՎԻԵՆՆԱ, 8 Մարտ

Փոխան. Փարիզի վրայ	գրօ.	96 45
» Լոնտոնի վրայ	»	242 60
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	123 50
Օսմ. Ռէնթ	»	142 50
Դրամազեղչ		4½

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵՆԷ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

«Զաւակս ճամբորդութենէ վերադարձին ի վեր կը հազայ, ճամբու... թեան պահուն ստացած է զայն անխնամ թողուած հարբուխ մը հետեւանօք.

«Ամէն առտու ժամի մը չափ կը հազայ և շատ չարչարուելով հազիւ քիչ մը խուխ և մաղձ կ'արտադրէ, նախաճաշէն վերջ միայն կը հանդարտի: Պաղ առնելուն պէս շատ կը հազայ, իսկ տաքին քիչ մը կ'աղէկնայ և հազերը կը հանդարտին, ասկից ... քիչ բան չունի: Ինքը առողջ է և ախորժակը բաց: Ծնողքը երբեք հազ ունեցած չեն և ոչ ալ ընտանեաց մէջ թոքախտաւոր կայ: Բարեկամ մը, որ ձեր խայծղանին (գաթրան) շնորհիւ բժշկուած է, յանձնարարեց զայն, կ'աղաչեմ հաճեցէք շիշ մը ղրկել.

Ստոր. ՄԱՐԻ ՏԷՆՈՒԱ 125, րիւ տը Սեվէր Բարիզ»

Դեղագործը որ 1896ին ստացած էր այս նամակը, անմիջապէս ղրկեց պահանջուած շիշը: Քանի մը շաբաթ վերջ Տիկին Տէնուա հետեւեալը գրեց.

«1896 Նոյ. 21. Պ. Կիւեօ ձեր ղրկած խայծղանը (գաթրանը) գործածելուն պէս զաւակիս, հազերն աստիճանաբար հանդարտեցան, խուխերն անհետացան և ուժը սկսաւ նկատ... իսկ երբ շարունակեց խմել ձեր պատուական դեղը, բոլորովին առողջացաւ: Ցուցէք երախտապարտ եմ ձեզ, որ ձեր խայծղանով յաջողեցաք զաւկիս թանկագին կեանքը փրկել: Կ'աղաչեմ հաճեցէք հրատարակել տալ այս նամակս, որպէս զի ամէն անոնք որ զաւկիս նման կը տառապին հազէ, հարբուխէ և թոքային հիւանդութիւններէ, փութան օգտուիլ ձեր խայծղանին հրաշալի օգուտներէն

Ստոր. ՄԱՐԻ ՏԷՆՈՒԱ.

Ամէն ճաշէ առաջ գաւաթ մը ջուրի կամ ըմպելիքի մէջ առնուած դգալ մը Կիւեօի խայծղան լեցնելով խմելը, արդարև բաւական է կարճ ժամանակի մէջ բուժելու, ամենէն յամառ հարբուխն ու հինցած ցնցղատապը: Միևնոյն ատեն կը բուժէ նաև դեռ նոր սկսած թոքախտն ու անոր յառաջխաղացումը կ'արգիլէ, որովհետեւ խայծղանը թոքերու խոռոչներուն մէջ մտնելով փտախտ մանրէները կ'սպաննէ ու թոքերուն կազմալուծումը կ'արգիլէ, ասիկա բացայայտ ճշմարտութիւն մ'է:

Թեթև հարբուխը անխնամ ձգուելով, ցնցղատապի (պրոնշիթ) կրնայ փոխուիլ, ուստի հիւանդներուն կը յանձնարարուի խայծղան (գաթրան) գործածել իրենց նոր սկսած հիւանդութեան առաջքն առնելու համար: Կիւեօի խայծղանին շնորհիւ երեսուն տարիէ ի վեր ձեռք բերուած հրաշալի բուժումները համաշխարհային հռչակ մը շահեցուցած են այս դեղին, սակայն օգտուելով շատ մը մրցակիցներ, կը խաբեն հասարակութիւնն ու իրենց դեղերը կը ծախեն իբր ճշմարիտ Կիւեօի խայծղան: Արդարև շատ մը գործարաններ ստորին խայծղան գործածելով թէ և երբեմն աժան կը ծախեն, սակայն անոնք հիւանդութիւնը երբեք չեն բուժեր: Ուրեմն հազը, հարբուխը, ցնցղատապը և մանաւանդ կուրծքի և խռչափողի հիւանդութիւններն ու նոր սկսած թոքախտը բուժելու համար, դեղարաններէն միայն Կիւեօի խայծղան (Goudron Guyot) փնտռեցէք և ուշադրութիւն ըրէք որ շիշերուն էթիքէթին վրայ (Guyot) Կիւեօ անունը խոշոր գրերով տպուած և ստորագրութիւնը կարմիր կանանչ և մանիշակագոյն և քիչ մը շեղակի կերպով գրուած ըլլայ. միևնոյն էթիքէթին վրայ պէտք է փնտռել գործարանին հասցէն Maison Frére 19, Rue Jacob Paris: Այս դեղ ամէն դեղարաններու մէջ կը ծախուի. 5

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԴԻԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹԸ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԸՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 13,959,969
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐՒՈՅ 2,954,793

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,303,700
ՀԱՍՈՅԹ 1898 ՏԱՐՒՈՅ 1,129,500

Ընկերութիւնք իրենց Կ. Պոլսոյ միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ կ'ստանձնեն ամէն կարգի ապահովագրութիւններ ընդդէմ Հրդեհի, աւելի օգտակար և աւելի դիւրամատչելի պայմաններով քան ուրիշ ամէն ընկերութեանց տակերը, բաղդատաբար այն չափազանց ապահովութեան զոր կ'ընծայեն իրենց դրամագլխոց մեծութեամբ և իրենց պահեստի միթերեալ գումարներուն առատութեամբ.—Նաև. երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհէ հիւրին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 31,000,000 Անգլ. Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

'ՄԱՐԻԹԱՅՄ'

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարները խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 21 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

ԿԱԹՈՒԱԾՆ ու ՅՕԴԱՑԱՒԸ (Ռօմաթիզմ)

ԿԱՐՃ ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՄԷՋ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆԱՊԷՍ ԿԸ ԲԺՇԿԷ

ՏՕՔԹԷՕՌ ԼԱՎԻԼԻ

ԼԻՔԷՕՌ ԼԱՎԻԼ

Օշարակը

Ամենէն սաստիկ ցաւերը մէկ ժամու մէջ կը հանդարտին

Կը ծախուի Բարիզ Քլէն եւ Քոմար վաճառատունն եւ Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները:

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ 15 տարիէ ի վեր իբր բժիշկ, վիրաբոյժ եւ ծննդաբոյժ յաջողակութեամբը գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մ'ըրած է Եւրոպա, մօտէն ուսումնասիրելու վիրաբուժական գործողութեան վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները [technique], եւ յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ՓԱՐԻԶԻ եւ ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ, ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն գործողութիւններուն մօտէն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու եւ որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie) եւ ասոնց պէտք եղած գործիներն ալ հոգալով դարձած է իւր բնակավայրն՝ ԻԶՄԻՐ: Պատիւ ունի ծանուցանել թէ պատրաստ է դարմանել ամէն հիւանդները, կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւն մարմնոյ որ եւ է մասին վրայ: Կ'տեղաւորէ կոտրած եւ խախտած ոսկորներն նորագոյն մեթոտներով: Մանաւանդ յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ էն կատարելագործեալ կերպով:

Ամէն Ուրբաթ օրի կ'դարմանէ ձրիաբար ԱԿԱՆՋԻ, ԿԹԻ եւ ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները եւ ... վիրաբուժական գործողութիւն կ'կատարէ: 56

ԴԵՐՁԱԿ ԵՒ ՇԱՊԿԱԳՈՐԾ

Ծանօթ վաճառական—դերձակ Կարապետ էֆ. Պոյաճեան և շապկագործ Միքայէլ էֆ. Տէր-Դաւիթեան՝ որոնց Վօյվօտայի պահականոցին կից գտնուող խանութն այրած էր քովի շէնքէն հրդեհ ծագելուն հետեւանքով, իրենց բազմաթիւ յաճախորդներուն կը փութան ծանուցանել թէ առժամանակեայ կերպով հաստատուած են Ղալաթիա, Իւմիրլի օղլու խան, Թիւ 10 սենեակը: 10—8

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՑԼԻՆԳԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ ամրութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, գործաւորներն ու կօշկակարներն լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել. Սինկէրի Ընկերութիւնն տարին 400 է աւելի պատուոյ վկայական և ոսկեդրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ.

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայցլինկեր, որ բազմաթիւ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է.

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին Բերա, Շիշլի ճամբայ, Ղալաթիա Սերայի դիմաց.

Ղալաթիա) Սինկէր խան, Թիւնէլին եանը.
) Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց Թիւ 13.

Կեղծիքներէն զգուշանալու համար վերին նշանին ուշադրութիւն ընելու է.

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ և Մեծ Բրիտանի ... բանից ...

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Մարիօդիս	5000	Թէյլըր	3000
Ֆայիլի	4500	Ֆէրոս	3000
Նայդօգրիս	4200	Օսմանլի	3000
Էմէյսիս	3500	Թիզս	2500
Ռամիսիս	3500	Կասքօնի	1500
Մինիս	3500	Կիէն	1500
Էնիւպիս	3000		

Դիմել առ Ժ. Վ. Ուիթօլ և Ընկ. Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԻՉՆԵՐԷՆ կ'խնդրուի Թղթին միայն մէկ երեսին վրայ գրել: Երկու երեսի վրայ գրուածները մեծ դժուարութիւն եւ յապաղում կ'պատճառեն:

ՏՕՔԹ. Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

ԾԱՆՕԹ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ ԲԱՐԻԶԻ
Ի Սէրէ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամ 4 էն 10 (Ը. Թ.):

Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:

Աղքատաց ձրի

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան 7 Մէճ. 6 ամս. 3½. 3 ամս. 2 Մ. Կ. Պոլսոյ համար 3 ամս. 36 ղրշ. Արտասահման 40 Փր. 6 ամս 20, 3 ամս 10: Թղթատարի ծախք մեր վրայ, բաց ի Բոսթ Լոքալէ:

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԴՈՐԻԱ

ԻՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ Ի ԼԻՆՏԷՆ ՇԹՐԱՍՍԷ

Գերմանիոյ ամենէն ՄԵԾ և ամենէն ՀԶՕՐ Կենաց Ապահովագրական Ընկերութիւն

Պահեստք	239,189,580 Ֆրանք
Ապահովագրեալ դրամագլուխ	870,644,476 »

ԱԺԱՆ ԵՒ ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
ՇԱՀԱԲԱԺԻՆԸ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ Է ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳՐՈՎ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամէն ոք կրնայ իր կեանքը ապահովագրել կամ զաւակներուն դրամագլուխ հայթայթել շաբաթական վճարումներով, սկսեալ 2 դահեկանէ, և այս ամենն առանց բժշկական քննութեան:

Այս կարգի ապահովագրեալ անձերու թիւն հասած է 1 ՄԻԼԻՈՆ 277,000ի

Վերջին Արդիւնք.—Միմիայն մէկ տարի շաբաթական Մէկ Փր. վճարելով մարդ ցկեանս կ'ապահովագրուի, ընդունելու համար՝

1° 10,000 Փր. եթէ մահ պատահի: 2° 15,000 Փր.ի հասոյթ մը, եթէ խեղութիւն պատահի: 3° 200 օր, 5 Փր. ամենօրեայ հատուցում մը, ի դէպ առժամանակեայ խեղութեան ծովի կամ երկաթուղայ, թրամվէյի և թիւնէլի արկածներու հետեւանքով:

Դիւանապետ.— ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆԳԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ — Ցակօրեան խան Թիւ 71 Ղալաթիա.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ — Ցակօրեան խան Թիւ 12, 13 Պոլիս.

ՖԻՇԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ և Արեւելք ... բանից ...

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ասիատիքան	10500	Լէբիդիան	3500
Պէտֆըրտան	10500	Բոհեմիան	3000
Լանքաշիրիան	9000	Ալճերիան	2500
Պէլմօնտէլիան	9000	Ատրիան	3500
Պոլինեզիան	8000	Սքէնտինիան	3500
Ճօրճեան	8000	[illegible]	2500
Նօրմանտեան	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կ'խնդրուի իւրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել ...

... 24 ժամ առաջ. Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ Մեհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

ՆԱՄԱԿԻ ՓՈՒԼ.— Անոնք որ փոքր գումարներու փոխարէն նամակի փուլ կ'ղրկեն մեզ՝ պէտք է որ ապահովագրեն փուլ պարունակող նամակը: Այս առթիւ նորէն կ'յիշեցնենք թէ փոքր գումարներու փոխարէն ՆԱՄԱԿԻ ՓՈՒԼ կ'ընդունինք՝ 20 հատ 40նոց բուլը 20 ղշ.ի հաշւով միայն:

Իդիմաց թերթին կ'ստորագրէ մի միայն ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
Ու որ կ'ուղղուին ամէն գրութիւնք

Խմբագրութեան ուղղուած նամակներ ... ետ չեն դարձուիր:

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի [44]

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԱՆԴՈՒՆԴԻՆ ԽՈՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Գ.

Որոշեցի հեռանալ իրմէ, բոլորովին տիրանալու համար Ժան Պոյի: Բայց կարեւոր գումար մը պէտք էր պարտքերս վճարելու և գէթ տարուան մը ապրուստ ձգելու համար Լէայի:

Այն ատենն էր որ մտադրեցի նորէն խաղալ, և վճռական պայքար մը մղել բախտին դէմ:

Քովս քանի մը մեծարժէք զարդեր մնացած էին, զորս ծախեցի և երկու գիշեր իրարու վրայ խաղացի մեր ակումբին մէջ:

Առջի բերան հարիւր քսան հազար ֆրանքի մօտ գումար մը շահեցայ, ինչ որ բաւական լայն շունչ մը առնել տուաւ ինծ:

Բայց մարդուն աչքը չի կշտանար, կ'ըսեն:

Բախտին այս անակնկալ յաջողութենէն գրգռուած, ուզեցի աւելի մեծ գումարներ շահիլ, և երրորդ գիշեր նոր յաջողութիւն մ'ալ ունեցայ, և առջի վաստակածիս հետ բաւական կլորիկ գումար մը գոյացաւ:

Բայց աւելի մեծ գումար մը պէտք էր պարտքերս վճարելու և Ֆրանսայէ հեռանալու համար:

Ուստի շարունակեցի պայքարը աւելի բուռն, և սակայն ամէն բան փոխուեցաւ յանկարծ: Ձախորդութիւնը յաջորդեց այս յաջողութեանց, և չորրորդ գիշերը ո՛չ միայն բոլոր վաստակս կորսնցուցի, այլ և քառասուն հազար ֆրանք պարտական մնացի ակումբի գանձապետին, որ լոկ ստորագրութեանս փոխարէն տուած էր ինծ այդ գումարը:

Այս ահարկու հարուածը բոլորովին փճացուց և ընկճեց զիս, և հետեւեալ առտու, տկար եւ յուսաբեկ, Լէայի տունը գացի:

Կ'զգայի թէ ա՛լ անդարմանելի էր այս աղէտը:

Բոլոր հարստութիւնս չքացած էր: Մօրս ու քրոջս եկամուտներուն մեծ մասը խորած էի, ու բարեկամներս ա՛լ չէին ուզեր փոխատուութիւն ընել ինծ:

Այս մահացու տագնապին մէջ փրկութեան երկու միջոց կար միայն,— անձնասպան ըլլալ կամ հեռանալ Ֆրանսայէ:

Այս վերջին միջոցը աւելի հեշտ երեւցաւ ինծ, բայց խաղի մէջ կորսնցուցած 40 հազար ֆրանքը վճարելու էի անպատճառ:

Լէա, որուն պատմեցի առջի գիշերուան ամբողջ դէպքը, յուզուեցաւ եւ իսկոյն գոհարեղէնները տուաւ ինծ, որպէս զի գրաւի դնեմ զանոնք, եւ պարտքերս հատուցանեմ:

Ընդունեցի իր առաջարկը, եւ ութսուն հազար ֆրանք առի գրաւատունէն: Ընկալագիրն ալ Լէայի ղրկեցի, որպէս զի երբ այդ գումարը հայթայթելու ըլլամ, գոհարեղէններն ինք կարենայ ազատել գրաւատունէն: Հետեւեալ օրը պիտի հեռանայի արդէն Ֆրանսայէ: Աֆրիկա որոշած և Ժան Պոյի ալ տեղեկութիւն տուած էի: Բայց կ'ուզէի վերջին անգամ ըլլալով մէկուն խորհրդին դիմել: Ցանկարծ միտքս Սոռէժն եկաւ, և իսկոյն անոր տունը գացի, որովհետեւ՝ իբր անկեղծ բարեկամ՝ անո՛ր միայն կ'վստահէի սրտիս բոլոր գաղտնիքները:

Սոռէժ ցաւ յայտնեց որ Լէայի ... ժանդակութեան դիմած էի, և պատրաստականութիւն ցուցուց մեկնումս իմացնելու համար անոր, բայց ըսաւ որ գացած տեղս պէտք էր ծածուկ պահել առ այժմ: Ցետոյ մինչև տուն ընկերացաւ ինծ, ճամբորդութեան պատրաստութիւններուս օգնեց և մինչև կայարան առաջնորդեց զիս: Հո՛ն զիրար ողջագուրեցինք, և կառախումբը մեկնեցաւ:

Անկէ ետքը դատարանը տեսայ զինք, ուր կոչուած էր իբր վկայ, և որուն մանրամասնութիւնները ծանօթ են ձեզ արդէն:

Հիմայ ա՛լ գիտէք կեանքիս ամբողջ գաղտնիքը, որուն կարեւոր մասը մոռցած անգամ ծածկած էի: Խիղճս կ'տանջէր զիս, և կ'մտածէի թէ քանի մը չարիք ծառայէր այս գաղտնիքը թաքցնել ... Պոյի անունը, որուն բոլոր յանցանքը զիս սիրած ըլլալն էր միայն: Անկէ զատ, պատրաստուած էր Անգլիա երթալ, ուր թատրոնի մը տեսչութեան հետ պայմանագիր ալ կնքած էր: Եթէ ես այն ատեն իր անունը յիշէի, վստահ եմ որ ոստիկանութիւնը զինքն ալ պիտի ձերբակալէր, և դժբախտ կինը մեծ վտանգի մը պիտի մատնուէր իմ պատճառովս....

Ժագ լռեց: Օրն իրիկուան եղած էր արդէն:

Դռակոժէա, որ բառ առ բառ վերլուծած էր այս պատմութեան բոլոր էական մասերը, յայտնապէս յուզուած ձայնով մը.

—Սիրելի Ժագս, ըսաւ, այս անկեղծ խոստովանութիւնդ մեծապէս նպաստեց մեր մտքին վերջին կասկածներն ալ փարատելու: Քանի մը մութ կէտեր մնացած էին միայն, անոնք ալ լուսաւորուեցան այժմ....

—Այո՛, ընդմիջեց Մառանվալ աշխուժով, ա՛լ ամէն բան արեւու պէս յայտնի է:

—Կ'ուզէի գիտնալ թէ, ըսաւ Ժագ տրտմութեամբ, Ժան Պօ ի՞նչ եղած է իմ դատապարտութենէս ետքը: Խեղճ կինը ո՞ւր տեղուանքը ինկած է արդեօք:

—Անհոգ եղիր, պատասխանեց Դռակոժէա, ան ալ քեզի պէս լաւ վախճան մը չունեցաւ:

—Այսինքն....

—Այսինքն, յարեց Դռակոժէա, ա՛ն միջոցին որ դուն կ'ձերբակալուէիր ու բանտ կ'առաջնորդուէիր, Ժան Պոյի անշունչ դիակն ալ բժշկական քննութիւն մը կ'կրէր Լէա Բէռէլլիի տան մէջ:

—Ի՛նչ, պոռաց Ժագ ապշութեամբ, Ժան Պօ մեռա՞ծ է:

—Շատո՛նց....

—Բայց անհնարին բան է այդ:

—Եթէ քիչ մը մտածես, շատ հնարաւոր պիտի գտնես: Քանի որ Լէա Բէռէլլի ողջ է այժմ, և Ճէնի Հօուսքինս անունին տակ երկրէ երկիր կ'շրջի, Մառալէօֆ փողոցի սպաննուած կինը Ժան Պօն միայն կրնայ ըլլալ, և Ժան Պօն է իսկապէս:

Ժագ որ Ֆռէնէօզ, այս անակնկալ յայտնութենէն բոլորովին զարհուրած, պիշ պիշ Դռակոժէայի երեսը կ'նայէր:

—Այո՛, շարունակեց Քրիսդիան հանդարտ ձայնով մը, այս բանը տարակոյս չի վերցներ հիմայ: Բայց, ի պատիւ մարդկային հնարամտութեան, պէտք է ըսել թէ շատ ճարտարօրէն կազմակերպուած էր այս գործը, և ամէն միջոց ձեռք առնուած էր խաբելու համար Արդարութիւնը: Ոճրագործը, սատանայական արթնամտութեամբ մը, ամէն ջանք ըրած էր մոլորեցնելու համար խուզարկութիւնները, և ո՛չ միայն հոգ տարած էր Ժան Պոյի տարազը փոխելու, այլ և հրազէնի հարուածներով խեղճին դէմքը անճանաչ դարձուցած էր: Այդ վիճակին մէջ ո՞վ կրնար մտքէն անցնել թէ Լէայէ տարբեր մէկն էր այն: Ո՞վ կրնար խորհիլ թէ այս տեսակ կերպարանափոխութիւն մը կատարուած կրնար ըլլալ մեռնողին վրայ:

Ժան Պօ և Լէա Բէռէլլի գրեթէ նո՛յն հասակը, նո՛յն մոյնքը, նո՛յն կազմուածքը ունէին, ինչպէս ըսիր: Դուն իսկ չի կրցիր տարբեր կերպով խորհիլ այն ատեն, և հաստատեցիր թէ մեռնողը քու հօմանուհիդ է: Մեզ վիճակեցաւ ուրեմն ապացուցանել թէ Լէա Բէռէլլի ո՛ղջ է և խեղճ Ժան Պօ մեռա՛ծ....

—Բայց, առարկեց Ժագ, մեռնողին մազերը խարտեաշ էին Լէա Բէռէլլիի մազերուն պէս, մինչդեռ Ժան Պոյինը՝ սեւ:

—Անմի՛տ, գոչեց Քրիսդիան սրտնեղութեամբ, քիչ մը առաջ դուն չըսի՞ր որ Լէա կ'ներկէր իր մազերը:

Ժագ սոսկման շարժում մը ըրաւ, աչքերուն ծիբը կապուտցաւ մէկէն ի մէկ, և գլուխը ձեռքերուն մէջ առնելով.

—Ա՛հ, թշուառականնե՛ր, աղաղակեց վհատ ձայնով մը:

—Գոհ եմ որ, ըսաւ Դռակոժէա, դո՛ւն ալ կ'սկսիս հասկնալ գործին ամբողջ մեքենայութիւնը: Այս արիւնոտ դաւադրութեան հեղինակները շատ պաղ արիւնով գործեր են սակայն այս ոճիրը: Խորհրդաւոր կերպով մը սպաննելէ ետքը Ժան Պօն, մասնաւոր հոգածութեամբ մ'ալ հագուեցուցեր եւ զարդարեր են զայն: Ցետոյ մազերը ճարտար կերպով մը ներկեր են, եւ հրազէնով ալ անճանաչ դարձուցեր են դէմքը: Ասոնք ճիշդ են, եւ բնաւ հերքում չեն ընդունիր:

(Շար.) Թարգմ. ԳԷՈՐԳ ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՑ Կ. Պոլ., Nº 23, Պօղ Ալի ճատտէսի